

Příběhy z blízkých světů

STOPY

Dalibor Kučera

STOPY

Příběhy z blízkých světů

Dalibor Kučera

PŘEDMLUVA

Nikdy jsem si nepomyslel, že bych psal povídky. Lákaly mne větší literární celky, v nichž jsem mohl se svými postavami prožívat nesčetné příhody a mohl formovat jejich vývoj. Proto se mé dosavadní literární pokusy nesly ve znamení rozsáhlejších děl. Původně zamýšlená trilogie *Dům soumraku* se rozrostla na pět svazků. Po něm následuje zombie trilogie *Poté – Pavučiny – Stébla*, jejíž poslední část právě píšu.

Ale abych se vrátil k povídkám a jejich vzniku. Každý druhý čtvrtek v měsíci pořádáme ve vinárně Bukovský v Brně na Úvoze sezení našeho amatérského literárního seskupení KRA (což je zkratka *Klubu rovnocenných autorů*). Předčítáme si navzájem svá díla, většinou básničky nebo písně. Pokaždé je zvoleno jiné téma. Já jsem nejprve pravidelně předčítal úryvky z mých knih *Dům soumraku* a *Poté* a pokud možno jsem se snažil vybírat ukázky, jež měly k tématu večera blízko. Později jsem se rozhodl, že to pojmu jako výzvu a na jednotlivá témata každý měsíc napíše krátkou povídku (nebo pohádku). O nápady nebyla nouze, spíše jsem zápasil, jak směstnat na několik stran příběh s pointou. Povídek přibývalo a mě napadlo vydat je knižně. Stanovil jsem si jejich počet na třicet. Z toho jedna povídka *Neviditelní* vyšla knižně v souboru sci-fi povídek *Výpravy do brány fantazie* vydavatelství *eknihyjedou* pana Martina Koláčka. Ze svých povídek jsem úmyslně vynechal jedinou, která se jmenuje *Zpoždění*.

Neměla totiž pointu a usoudil jsem, že bych ji někdy dopsal jako novelu.

Co bylo na psaní nejtěžší? Určit poslední povídku. Příběhů jsem plánoval třicet, takže soubor měl končit povídkou *Úsvit*. Jenže pak jsem napsal *Výzvu* a bylo mi líto ji nechat ladem. Následovalo *Za vrátky*, což bylo volným pokračováním *Neviditelných*. Nakonec jsem se rozhodl pro třiatřicet příběhů (což je taková pěkná číslovka) plus dva bonusy, které jsou jakousi upoutávkou na mé dva rozsáhlejší projekty.

Povídky budu psát dál, opět dle témat našich literárních večerů. Jestli v budoucnu dojde k jejich knižnímu vydání se neodvažuji prognózovat. Takže pokud jste si, odvážlivci, tuto sbírku zakoupili, přeji vám uspokojivý čtenářský zážitek. Chci doufat, že se dostaví.

Rád bych uvítal i zpětnou vazbu – například které tři povídky různé čtenáře nejvíce upoutaly. Proto uvádím i svůj soukromý mail.

Poděkování patří dceři Viole za pozornou korekturu a skvělé ilustrace, manželce Dagmar za trpělivé vyhledávání všech překlepů, korektorce Knihovnický paní Markétě Kurucové za podnětné postřehy a panu Koláčkovi, že mou sbírku zařadil do edičního plánu. Pochopitelně dík patří všem členům literárního seskupení. Bez jimi navržených témat, která mne inspirovala, by tahle sbírka nikdy nevznikla.

Dalibor Kučera, autor

DaliborKucera@gmail.com

POVÍDKY
z blízkých světů

KARANTÉNA.47

Obrazovka monitoru se rozsvítila a on spatřil její usměvavou tvář. Čekala na něj, přesně jak se domluvili.

„Ahoj,“ pozdravil ji.

„Ahoj,“ odpověděla a levou rukou si prohrábla vlasy.

„Tak to dneska zkusíme?“

„Já nevím... nechceš zůstat u videoteleportu? Bylo to krásný.“

„Bylo to krásný,“ zasnul se. „Cítil jsem tvé doteky... všude. Stačilo nasadit helmu... ale přesto...“

„Přesto co?“

„Víš... chtěl bych poznat, jaké to je... skutečně se tě dotýkat... líbat se s tebou, ne přes senzory, ale doopravdy... myslím na to každou vteřinou.“

„Víš, že nesmíme vycházet ven? Hlásili, že pandemie kulminuje.“

„To je mi fuk. Vezmu si masku... a filtr... a půjdu za tebou.“

„Je nastaven jen na hodinu, pouhou hodinu, Alane. Nepočkáme až... schválí delší vycházky?“

„Kdo ví, kdy to bude. Nevydržím tak dlouho. Moc tě miluji, Alice. Víš to dobře. Povídáme si přes webku, já vím, můžeme se k sobě přiblížit... ale nestačí mi to. Fakt mi to nestačí.“

„V ulicích jsou hlídky.“

„Mám to promyšlené. Za chvíli odbije půlnoc. Víím, kdy chodí. Přesně po půl hodině. Bydlíš jen dva bloky ode mě. Deset minut a jsem u tebe.“

„Máma tě nepustí.“

„Už dávno spí. A je mi osmnáct, jsem plnoletý. Oba jsme plnoletí. Tak proč se pořád něčeho bát?“

„Ty chceš jít teď? Opravdu?“

„Ano. Všechno mám připravené. I kdybychom spolu měli být jen čtvrt hodiny, tak mi za to stojíš.“

„Miluji tě.“

„Já tebe taky. Čekej mě. Do pěti minut vyrážím.“

Poslal jí vzdušný polibek a vypnul webkameru. Srdce mu v hrudi bušilo jako o závod. Pocítil závan strachu, ale odehnal ho jako otravnou mouchu. Potichoučku vklouzl do předsíně. Oblékl si neprodyšnou bundu a na hlavu nasadil masku. Zkontroloval, zda je filtr funkční a baterie nabitá. Nesměl dopustit, aby mu smrtící virus vnikl do plic a způsobil krutou smrt. Mnohokrát viděl ve zprávách, co dělá s lidmi. Se zvířaty kupodivu ne, ta jsou nějakým způsobem imunní. Holubi chodící po římse před okny, která se nedala otvírat. Hejna havranů mířící kamsi za obzor. Záviděl jim jejich volnost. Podíval se na mobil a zkontroloval čas.

Během chvilky proklouzl přes přechodovou komoru vstupních dveří na ulici. Téměř celá tonula ve tmě, jen zhruba po sto metrech poblikávala malá světylka, určená pro strážce pořádku. Jinak v noci nikdo nikam nechodil. Nad hlavou mu zářila hvězdná obloha.

V ruce třímал vytištěnou mapu oblasti. Mobil zanechal na přihrádce nočního stolku, jinak by ho zradila udavačská aplikace. Co kdyby někoho napadlo zjišťovat, že se odhodlal k zapovězenému výletu? Tvrdý trest by ho neminul, a ještě horší pro něj byla představa máminých výčitek. Proto se musí bez něj obejít.

Rozběhl se podél zdi a obezřetně se rozhlížel na všechny strany. Postavy v černých skafandrech, strážce bdící nad jejich bezpečím, nikde neviděl. Po nich rozhodně netoužil.

Stál před jejím domem. Zmáčkł tlačítko zvonku a dveře se neslyšně otevřely. Vklouzl dovnitř a prošel sprškou automatické dezinfekce. Po špičkách našlapoval na jeden schod za druhým, dokud nedorazil do třetího patra. A tu se světlo na chodbě naráz rozsvítilo a donutilo ho zamrkat víčky.

Stála před ním, ještě krásnější než jindy. Kráčela k němu a zeširoka se usmívala. Jenže... byl to optický klam z nenadálého světelného šoku? Její tvář se náhle zastřela, proměnila v drobné kostečky. A než se nadál, zmizela docela.

„Alice!“ vykřikł zoufale. Vtom se k němu od výtahu přiřítily dvě postavy ve skafandrech. Než se vzpamatoval, jedna z nich vytáhla injekční stříkačku a vpíchla mu cosi do žil. Jeho tělo zachvátila prudká křeč, nestačil ani vykřiknout. Zhroutil se na zem a šedivé, ponuré kachličky byly tím posledním, co spatřil.

„Další tragický případ se stal na Potoční ulici,“ pronesla emotivním hlasem redaktorka. „Obětí se stal osmnáctiletý Alan K., který nedbal zákazu vycházení v době zpřísněné karantény. Zřejmě se chystal navštívit někoho známého dva bloky od svého bydliště. Smrtící virus se mu dostal do plic... umíral v nepředstavitelných bolestech, o čemž svědčil jeho obličej, v křeči znetvořený téměř k nepoznání.“

Muž na židli se nespokojeně zavrtěl.

„Osmý případ v této oblasti, a to máme teprve úterý,“ houkl nespokojeně. Hřebenem si pečlivě upravil vlasy, které přes omlazující přípravky zůstávaly bělostné.

„Nemuselo by jich být tolik, kdybyste nechali na pokoji ten zruďný program,“ odpověděla nespokojeně jeho manželka. „Víš, že se mi nikdy nelíbil.“

„Alice 5.0 je skvělý software,“ oponoval. „Pomáhá nám udržovat civilizaci v chodu. Kruci, copak můžu za to, že je čím dál víc pitomců, kterým nestačí luxusní život, jaký jsme jim nastavili? Proč musí courat ven, za někým? Přitom je ani pořádně neznají. Vždyť mají všechno, o čem jsme my v mládí mohli jenom snít. Učí se doma, pracují z domu, tedy aspoň část z nich, ty další finančně vykrmujeme v jejich nicnedělání. Mohou se stýkat s kde kým přes videoteleport, prožívají vjemy, jako by se odehrávaly ve skutečnosti. Stačí si jen nasadit helmu a hned jsou u moře, na horách, kdekoliv, nemusí čekat dlouhé hodiny v letištní hale, trpět vedrem, zdoluhavým cestováním. Tak co by, ksakru, ještě chtěli?“

„Třeba je to pro ně... moc nudné,“ napadlo ji.

„Nudné? Tohle? Co bychom měli kdysi říkat my? Robotizace odbourala veškerou mechanickou práci, tu příšerně rutinní, nemusí bouchat ve fabrice, nezvoní jim budík na šestou ranní. Mají úplně všechno. Všecičko. My za to máme klid, můžeme vládnout, jak chceme. Žádné demonstrace, žádné sociální požadavky. Internet, a především sociální sítě, to byl pouhý začátek, který jsme dovedli k dokonalosti. K dokonalé společnosti. No a co? Pár stovek, tisícovek lidí ubude. Opovrhli naším rájem, proto musí nést následky. Alice 5.0 je skvělý program. A ta dívčina je dokonalá, nádherná. Nikoho ani nenapadne, že je pouhým souborem nul a jedniček. Makali na něm nejlepší světoví vývojáři. Sama k sobě nikdy nikoho neláká. To vždycky oni. Oni ji chtějí vidět na vlastní oči. Proto musí platit za své hloupé pudy, za svou nenasytnost.“

„Necháváte lidi žít v klamu.“

„Jen ve strachu. Potřebují ho, pak jsou poslušní. Byl to geniální nápad. Když pandemie ve dvacátých letech ochromila svět... otevřela nám nové obzory, netušené možnosti. Dalo se na nich stavět. Vždyť oni tomu věří. Díky umělé inteligenci o tom přesvědčíme každého. Smrtící pandemie, to je na co slyší. Jo, občas ji zmírníme, povolíme vycházky na dvě hodiny, pak situaci zase zhoršíme. Zvykli si, mnohdy je ani nevyužijí. Sami dobrovolně dřepí doma.“

„Nesouhlasím s tebou, vždyť je to tak... tak vypočítavé, chladné. Kruté.“

„Víš ty co, drahá? Půjdeme se projít. Vyčistíme si hlavu. Plebs má pořád zákaz vycházek, takže si nemusíme brát masky. Jsme přece vyvolení, tak si toho užívejme.“

Vyšli do parku. Zhluboka nabrali do plic čerstvý vzduch. Nad hlavami jim cvrlikali ptáci.

Byla to první povídka v prvním čísle našeho Zpravodaje. Vznikla v říjnu roku 2020, v době tuhých restrikcí pandemie koronaviru. Rozhodně jsem nikdy nebyl přívržencem konspiračních teorií. Jen mě situace, mnohdy hnaná do krajnosti, přivedla k zamyšlení, jaké by to mohlo být, kdyby...

PARK ZA DUHOU

Patrik kráčel ulicí a bylo mu smutno. Šedivé, podmračné nebe hrozilo každou chvíli deštěm. Jeho život se poslední dobou nepříjemně zkomplikoval a dneškem to vyvrcholilo. V hlavě si promítal svůj poslední neúspěch a styděl se za něj. Zamířil k parku. Nahoře na Špilberku, z něhož může přehlédnout téměř celé Brno, se pokusí vyčistit si hlavu. Přemýšlel, v čem je chyba. Co dělá špatně. Sklonil hlavu a pozoroval své tenisky krácející po špinavém chodníku, na němž se povalovaly nedopalky cigaret a vítr poháněl prázdný igelitový sáček, a za pár kroků raději odvrátil zrak od nevábne kaluže něčeho, co se raději nesnažil identifikovat. Zamířil k Moravskému náměstí. Až teď si všiml nějakého shromáždění. Stála tam tribuna a živě gestikulující řečník se snažil upoutat dav, který mu visel na rtech. Nevnímal slova, jež vykřikoval, ale všiml si tváří lidí, kteří se k němu přidávali. Někteří nesli transparenty a většina měla nepřátelský, naštvaný výraz. Jeho tíseň vzrostla. Necítil se tu příjemně a snažil se co nejrychleji zmizet. Do cesty se mu postavil muž, asi padesátník, se zanedbaným chrupem a zamračeným pohledem.

„Co ty tu děláš? Kam jdeš? To jako deš pryč? To se ti jako mezi náma nelíbí?“

Patrik se ho pokusil obejít.

„To ani neodpovíš, drzoune? Na takový jako ty dřeme? Líná chamrad', která si jenom vymýšlí výmluvy a nechce se jí makat! To my se něco namakali, a teď třeme bídu s nouzí.“

„Já studuji a jen procházím. Nechte mne být,“ ohradil se.

„Studuje, ha ha. Za naše peníze, za peníze, který patří nám, vo který nás sráči jako ty vokrádají! A kde se budeš flákat pak, co?“ Pár slin z agresorových úst mu potřísnilo tvář. Bylo to nechutné.

„Jo, další mladej smrkáč,“ vmetla mu do očí jedna z žen. Vzápětí skandovala s davem.

„Do hajzlu s nima! Ať táhnou! Chceme svý práva!“

Patrik využil chvílky jejich nepozornosti a rozběhl se. Provázela ho sprška nadávek, ale naštěstí ho nikdo nehodlal pronásledovat. Minul skupinku feťáků bez zájmu se povalujících na trávníku. Běžel dál, Joštovu prolétl během chvílky a před ním se objevila cesta stoupající ke hradu. Až tady se zastavil a pomalu vydýchal.

Lidí potkával pomálu. Bloumali po dlážděných cestách zahleděni sami do sebe. Vysoký muž v obleku s mobilem u ucha někomu zle spílal, ale Patrika si ani nevšiml.

Vystoupal ještě výš. Za květinovým záhonem se nacházel malý bazének, v němž zurčela voda. Pár lidí posedávalo na lavičce. Z ní se zvedl starší muž s hůlkou a černou složkou v pravé ruce. Vlasy měl úplně bílé a v kadeřích mu spadaly na ramena. Kráčel ztěžka. Najednou se složka otevřela a na zem se vysypaly papíry. Vítr je poháněl, takže se rozléty na všechny strany. Parta mladíků na protější lavičce zpozorněla. Vyskočili na nohy a začali si jej natáčet na mobil. Smáli se u toho.

Patrik se sehnul a sebral tři listiny, které mu skončily u nohou.

„Počkejte, pomůžu vám,“ zvolal na muže, který se s námahou pokoušel sehnout.

Během chvilky je všechny posbíral a podával starci. Partička ztratila zájem, už to pro ně nebylo zábavné a kamsi se vytratili.

„Velice vám děkuji,“ řekl muž.

„Já... to byla přece samozřejmost,“ zakoktal se Patrik.

„Kdepak, mýlíte se. Dnes to samozřejmost není,“ odpověděl neznámý.

„Rád jsem pomohl.“

„To jsem poznal. Ale vypadáte trochu smutně.“

„Vyletěl jsem ze zkoušky. Na vysoké.“

„To se stává. Příště uspějete.“

„Nevím. Zkusím to. Je toho víc, co se mi nepovedlo.“

„Jsou chvíle, kdy se nedaří. Zase přijdou světlejší. Já o tom něco vím. Mám za sebou docela dlouhý život.“

„Kolik je vám let?“

„To byste mi neuvěřil a není to důležité. To vy máte život před sebou.“

Patrik zavrtěl hlavou. „Prostě se mi všechno sype. Vůbec nic se mi nedaří. Ani trochu.“

„Tu školu zvládnete. Jste totiž inteligentní, to jsem hned poznal. Já se v lidech vyznám. Chcete mi něco říci o vašich starostech? Někdy pomůže se jen svěřit a hned je duši lépe.“

„Neznáte mne. Takže je to fuk. Prostě... byl jsem hrozně zamilovaný do jedné holky. Děsně moc. Nevěděl jsem, jak ji oslovit...“

a když jsem se k tomu odhodlal, vysmála se mi. Že ji takový chudák jako já nezajímá.“

„Neumí ocenit kvality charakteru. To se bohužel lidem často stává.“

„Naši se rozvádějí. Táta si našel mladší. A máti začala randit s jedním kolegou z práce. Není mi sympatický. Strašně rád poučuje. Cítím se před ním jako hlupák. Raději jsem pryč z bytu, než abych trávil čas s nimi.“

„Pro hloupého každý hloupý. To je citát z jednoho slavného filmu. Také pojednává o životě. O tom, co je v něm skutečně důležité.“

„Lidé se ke mně poslední dobou nechovají zrovna mile. Ale ani sami k sobě. Z toho je mi také smutno.“

„Jste milý a empatický, Patriku. Zajímáte se o ostatní, nejen o sebe. Proto se nepodceňujte. Jestliže si vás někdo neváží, neznamená to, že má pravdu. Naopak. Fatálně se mýlí.“

„Odkud znáte mé jméno?“

Muž se záhadně usmál. „To není důležité. Pomohl jste mi a já vám na oplátku věnuji dárek.“

„Nemusíte mi nic dávat. Udělal jsem to rád. A když jsem viděl, jak se vám ta parta vysmívá... vám to nevadilo?“

„Co je to posměch? Na něj více doplácí ten, který se posmívá. Tohle si také pamatujte.“

„Já... teď se s vámi rozloučím. Ale rád jsem vás potkal.“

„Ještě počkejte.“ Sáh do kapsy a vytáhl peněženku.

„Ne, opravdu, peníze nechci.“

„Nemluvím o penězích.“ V ruce třímal kartičku. Byla na ní vyobrazena stará anglikánská budova se spoustou věžiček a okýnek a vstupovalo se do ní honosným schodištěm. Obklopovaly ji rozrostlé keře a nad ní se klenula blankytně modrá obloha s barevnou duhou.

„Tady máte.“

„Je krásná. Děkuji.“

„Počkejte, to není vše. Je to zvláštní kartička. Já vám ji jen půjčím. Na hodinu. Přesně za hodinu se vrátíte za mnou. Budu na vás čekat. Rozumíte? Za hodinu, ani o minutu později.“

„Máte zvláštní podmínku. Ale dobře. Souhlasím. K čemu mi však bude karta na hodinu?“

„Vydáte se tam tím směrem,“ ukázal na stezku vlevo stoupající k hlavní cestě. „Obejdete ji a vstoupíte hlavní branou do hradu. Projděte se nádvořím a pak se vraťte zpátky. Až se za hodinu znovu potkáme, budete se cítit jinak. Lépe.“

„Dobře. Slibuji.“

Patrik strčil kartu do kapsy. *Je to podivín, pomyslel si. Ale hodný. On jediný mě vyslechl a neodsoudil. Možná je blázen, ale je mi sympatický.*

Jak mu onen zvláštní stařec poradil, tak učinil. Vystoupal až k hradbám a pustil se podél nich. Najednou se mu zatočila hlava. Na chvíli se zastavil a promnul si oči. *Měl bych víc odpočívat, pomyslel si. To ty probdělé noci, které mi stejně úspěch nepřinesly.*

Aspoň se vyčásilo. Mraky se jako zázrakem rozptýlily a modrou oblohu prozářilo slunce. Prošel kolem altánku, naproti němu projížděla mladá maminka s kočárkem a asi tříletá holčička cupitala vedle ní. Paní se na něj usmála a on úsměv opětoval. Tohle se mu už

dlouho nestalo. Zahleděl se na altánek. Zdál se mu nějaký barevnější než jindy, ale to je jistě pouhé zdání.

O kus dál zahlédl dva nejspíše bezdomovce. Seděli na lavičce, vedle nich vyhrávalo na plné pecky rádio. Byli však čistě oblečení, což ho zaujalo.

„Dobrý den,“ pozdravil ho první z nich.

Odpověděl stejně a usmál se na ně.

„Za chvíli to tady balíme. Vracíme se na zahradu. Začne pršet.“

„Teďka? Je modrá obloha.“

„Fakt bude pršet. Tak ať nezmoknete.“

„Díky.“ Ulevilo se mu. Nedávno se setkal s jedním bezdřákem, který po něm loudil peníze. A když ho odmítl, hrozně sprostě mu vynadal.

Zastavil se před vchodem do hradu. Zahleděl se na znak, vyvedený barevně. Červenou a bílou. Zarazil se. Vždyť přece býval jenom vytesán do kamene. Barev si nikdy nevšiml. Má snad mámení smyslů? Prošel dovnitř a zamířil na vnitřní opevnění, kde jsou umístěna děla. Viditelnost byla skvělá, až do dále. Na obloze se vyjímal duha. *To je zvláštní, duha, jak se může vytvořit duha, aniž pršelo? Podivuhodný fyzikální úkaz.*

Blízko něj se bavila skupina mladých. Jeden z nich na něj zavolaal.

„Jé, můžu tě o něco poprosit?“

„O co jde?“

„Máme takový projekt. Jsme z Masarykovy univerzity a máme si na hradě udělat selfie s někým neznámým. Kdyby ti to nevadilo...“

„Klidně. V pohodě.“

Seskupili se kolem něj. Tři kluci, dvě dívky. Usmáli se a ozvalo se cvaknutí mobilu.

„Děkujeme.“

„Za málo.“

„Měj se fajn.“

Se smíchem se rozběhli k východu. Patrikovi se zlepšila nálada. Najednou mu bylo hezky, jak už dlouho ne. Obešel nádvoří z druhé strany. Z výšky hleděl na jezírko, do nějž kaskádami padala voda. Na trávě byla lehátka. Všiml si mladé dívky, která četla knížku. Zrovna otáčela stránku. Měla hezkou, štíhlou postavu, černé vlasy jí občas padaly přes levé oko, tak si je zastrčila za ucho. Zvedla k němu hluboké hnědé oči. Všimla si, že na ni hledí. Usmála se. Gestem ruky ji pozdravil a podíval se na hodinky. Jenže čas se nachýlil a on tomu muži něco slíbil. Přidal do kroku a vracel se zpátky.

Na stejném místě se mu znovu zatočila hlava. Bělovlasý muž na něj čekal na lavičce. Nebe se opět zatáhlo. V dálce přecházelo až v hrozivou černě.

„Vrátil jsem se, jak jsem slíbil.“

„O vás jsem nepochyboval. Říkal jsem vám, že se vyznám v lidech. Jak se teď cítíte?“

Patrik se posadil vedle něj. „Je mi... ano, cítím se lépe.“

„A víte proč?“

„Lidé tam byli... tak nějak k sobě milejší. Připadal jsem si... jako bych se ocitl v jiném světě. Něco bylo jinak... erb, altánek... ale nejspíš jsem se jen zmýlil.“

„Nezmýlil. Tušíte pravdu. Navštívil jste jiný svět. Ten alternativní. Jsou tisíce světů. Já jsem jejich průvodcem. Jen jejich tajemství nemohu prozradit, dokud na ně nepříjete sám.“

„Raději bych žil v takovém světě, kde jsou lidé k sobě přívětivější.“

„Znáte staré indiánské přísloví o hodném a zlém vlku?“

„Nikdy jsem o něm neslyšel.“

„Je o tom, že každý máme ve své duši dobro i zlo. Toho hodného a zlého vlka. Záleží, kterého krmíme. Když vykrmíme zlého, lidé jsou k sobě nevraživější. Když hodného, dokážou se k sobě chovat lépe, pomáhat si navzájem, mít pro sebe pochopení. Poslední dobou zlí lidé krmí zlé vlky. A zlí vlci jsou plní agrese. Závídí, nenávidí, chovají se k druhým necitelně, mstí se i za to, že jejich život není šťastný. Proto se cítíte mizerně, protože tohle zlo ventilují i na vás.“

„Škoda, že se nemohu vrátit do světa, který jste mi ukázal. Do toho za duhou.“

„To není možné. Mohl jste do něj jen nahlédnout. Pobýt v něm pouhou hodinu. Pak se stane pro vás neviditelným.“

„Děkuji vám i za tu hodinu.“

„Víte, i ve světě za duhou existuje zlo, i tam bývají k sobě lidé zlí, také se hádají, podvádějí, mají rozmíšky. Jen ne v takové míře. Většina lidí chce prožít spokojený, šťastný a klidný život. Jenže to nedokážou. Začnou závidět, a když je ke všemu někdo ve zlobě podněcuje, pak se svět stává i pro ně šedivým, ponurým místem. Spatřil jste svět za duhou, ale kousek té duhy dokážeme každý přenést i sem. Je to jen a jen na nás. Nesmím vás pustit do světa za duhou, taková jsou pravidla.“

Patrik přikývl. Byla to vábivá představa, ale věděl, že marná.

„Víte, proč bych vás tam nepustil, ani kdybych mohl?“

„Nemám ponětí.“

„Protože jste dobrý člověk, Patriku. Dokážete pomoci, když je někdo v potížích. Máte empatii, dokážete lidem naslouchat. Máte čistou duši. I když sám máte velké starosti, jste schopen soucitu. Kdybyste odešel z šedivého světa do toho za duhou, stal by se tento svět ještě šedivějším. Až by dospěl k temnotě. Lidé jako vy ho pomáhají prozářit, byť se vám někteří vysmívají. To si pamatujte.“

„Bylo zvláštní se s vámi setkat.“

„Přišel čas se rozloučit. Prožijte si svůj spokojený život, Patriku, protože střípky štěstí držíte ve svém nitru.“

Podali si ruce. Patrik za ním hleděl, jak pomalu sestupuje k ulici. O hůlku se opíral víceméně symbolicky. A v jednom jediném okamžiku se rozplynul jako pára nad hrncem.

Patrik v zamyšlení kráčel stejnou cestou, jakou šel v duhovém světě.

Potkal maminku s kočárkem. Tvářila se naštvaně a na dívku se rozkřikla. Ta se rozplakala. Patrik nemohl tušit, že její manžel se zakoukal do kolegyně z práce a ji šikanuje šéf. Pak minul dva bezdomovce. Seděli na lavičce, vedle sebe PET láhev s vínem. Byli zanedbaní a na dálku páchli.

„Nemáš drobásky?“ zavolal na něj hrubě ten s šedivými vousy.

„Nemám,“ odpověděl a raději přidal do kroku.

„Tak běž do prdele, hajzle!“ křičel za ním druhý.

Rozběhl se. U děl potkal skupinu studentů. Netečně zírali do mobilů a vůbec nevnímali okolí ani sebe navzájem.

Šedivý svět, pomyslel si, opravdu šedivý. Plný beznaděje.

Došel tam, odkud se vracel. Pohledná dívka stále seděla na lehátku a zírala do knížky. Jen vlasy měla trochu jiné, hnědé, a oči modré jako studánky. Tváří však jako by z oka vypadla dívce z hezcího světa.

„Máte tady volno?“ zeptal se. Podívala se na něj, usmála se a pokynula mu.

„Jasně. Je tu plno místa.“

Obloha mezitím zčernala jako vylitá tuš. Posadil se a zavřel oči. Poslouchal šumění vody z jezírka. Náhle mu na čelo spadla kapka. Rozpršelo se. Otevřel deštník a pohlédl na dívku, která zaklapla knihu a starostlivě pohlédla na nebe. Měla jen malou ledvinku, nic víc. S takovou bude za chvíli úplně promočená.

Rozevřel deštník. „Můžu vás schovat?“ zeptal se jí.

„Jé, děkuju moc,“ pronesla přívětivě a zavěsila se do něj. Oblaka spustila průtrž a nohy jim smáčely dešťové kapky.

„Skrýjeme se na hradě,“ navrhl.

„To bude nejlepší. Já se jmenuju Monika.“

„Patrik.“

„Hezké jméno.“

Držíce se navzájem za ruce se rozběhli pod ochoz. Liják trval jen chvíli. Jakmile přešel v mírný déšť, doprovázel ji dál.

I pod černým, promáčeným nebem může být krásně.

Povídka vznikla na téma „Podzim kolem nás a v nás“ a zkomponoval jsem do ní i dvě příhody (ty pozitivní), které jsem v parku zažil na vlastní kůži. Byly to ty o společném selfie a dvou přívětivých bezdomovcích. Potkával jsem je pravidelně na svých procházkách špilberským parkem, jednoho dne už nikoliv. Kolikrát si říkám, kam se asi poděli.

KOMPATIBILITA

Ťukání na dveře vyrušilo Štěpána ze zamyšlení. „Dále,“ pronesl polohlasem.

Byla to máma, kdo taky jiný? Cizí tvář nespátril už dobré čtyři měsíce, pokud nepočítá ty na monitoru počítače.

„Zlatíčko, ty ještě nejsi převlečený? Bude už pět hodin. Já ti stokrát říkala, aby ses převlíknul.“

„Já vím. Myslím na to. Neboj.“

„Jen ti to připomínám. Karel tu bude každou chvíli.“

„Jo, vím o tom, však je ještě čas.“

„Ať pak nemusím čekat.“

Štěpán si povzdychl a s úlevou zaslechl zaklapnutí dveří. Prohrabal skříň. Tričko měl na sobě už čtvrtý den. Přičichl k němu. Vážně patří do koše, tak ho tam rovnou hodil. Natáhl si rifle. Víc po něm máma nemůže chtít. Dnes má přijít její nový přítel. Bude se muset přetvařovat a doufal, že návštěva nepotrvá dlouho. Po takovém narušení svého pohodlného, klidného života netoužil.

Další zaťukání. „Jsi už převlečený, Štěpáne?“

„Jasně, rozkaz, mami.“

„Měla bych ti ještě něco říct. Karel už u nás zůstane. Na trvalo.“

„Cože?“

„Vezmeme se. Konečně budeš mít tátu. Skutečného tátu. Budeme úplná rodina! Jak já se těším!“

„To si děláš srandu? Vždyť jsi ho ještě ani neviděla!“

„Máme kompatibilitu 92 %. Konečně budu žít s někým, s kým budu šťastná. Je velice schopný. Obchodní zástupce významné firmy, má hodně peněz, dokáže poutavě vyprávět, budeš z něj úplně uchvácený.“

„To ti teda pěkně děkuju,“ pronesl bez špetky nadšení.

Ozval se zvonek.

„Už je tady!“ vykřikla euforicky matka. „Pojď ho taky pozdravit. Ať si nemyslí, že jsi nějakej nekňuba.“

Vtrhnul dovnitř jako velká voda. Vypadal mladší než máti, štíhlé postavy, s knírkem pod nosem. V perfektně padnoucím obleku, který musel stát jmění. Bylo ho vmžiku všude plno. Nějací muži přinášeli krabice s jeho věcmi. Štěpán si připadal jako obyvatelé pokojné země, kteří se ze dne na den dostanou pod nadvládu vojenské junty.

Máti ho bouřlivě přivítala, dokonce mu vtiskla několik polibků. Přímo před ním. Jako by si tohle nemohli odbýt někde v soukromí.

„To je Štěpán, tohle Karel,“ představila je.

„Moc rád tě vidím. A tykej mi.“

„Pracuje v úžasné firmě, každý ji zná. Wonderful new world.“

„Slyšel jsem,“ řekl netečně Štěpán.

„Máme skvělé výsledky, každý den vyhodnocujeme průzkumy, co si lidé přejí a jak nejlépe si přejí žít. Jsme teprve na začátku, ale postupujeme mílovými kroky. Přijdou úžasné změny a nebude to trvat dlouho. Vytvořili jsme skvělou aplikaci vzájemné kompatibility. Abys rozuměl, lidé si postupem času vytvářeli na sociálních sítích takové různé skupiny, kde se setkávali s lidmi, s nimiž měli podobné

názory, zvyky, s nimiž chtěli sdílet svůj čas. Jenže se ukázalo, že až v takovém souladu nejsou, a docházelo mezi nimi k rozporům. Navzájem si nadávali, mnohdy hodně agresivně, nic příjemného, to ti povídám, a naši společnost to jen rozdělovalo. Nyní systém varuje okamžitě, jakmile se setkají lidé z odlišných skupin, z různých názorových platforem, odlišných zájmů. Dostanou varování hned na začátku, aby zůstávali ve svých skupinách a jiných si nevšimli. Zatím jen varování, ale míříme dál, protože i ve skupinách docházelo k nežádoucím rozkolům. V dalším upgradu systém kontaktu nekompatibilních osob sám zabrání. Víte, kolik ubylo nenávisti? Zakrátko zcela zmizí ze světa. Lidé budou spokojeni, že svět funguje podle jejich představ. Ani to není vše, pokrok míří ještě dál, produkt je už připravený, jen jej uvést na trh. Robotizace, umělá inteligence. Spousta lidí je na home-office, nemusí jezdit do práce a zatěžovat planetu. Jenže pořád jsou profese, kde to možné není. Až je nahradí umělá inteligence, lidé nebudou muset vůbec vylézt z bytu. Stačí si nasadit tuhle helmu,“ vytáhl jednu z tašky, „a přeneseš se kamkoliv. Veřejná doprava se stane zbytečnou. Auta rovněž. Letiště vymizí, k čemu by byla? Tolik energie se ušetří! Budoucnost je zde,“ poklepal na tašku. „Nádherný svět. Všechny problémy zmizí. Přeješ si dovolenou v Karibiku? Nemusíš udělat jediný krok, přeneseš se tam. Aplikace bude tak dokonalá, že ucítíš, jak plaveš v moři, i když jsi na sedačce. Lidé budou šťastní. Vše bude ekologické, žádné uhlíkové stopy, žádné starosti, žádné zdlouhavé cesty. Však svatbu budeme mít v Tichomoří, už jsem našel místo, neskutečně nádherný atolový ostrov, dokonalý obřad. Všechno jsem zařídil. Přitom stačilo přijít na

geniální, jednoduchou myšlenku. Původně vše začalo ve školství... všechna výuka je teď on-line, a jak se společnosti osvědčila. Naše firma jen uchopila příležitost.“

„V Tichomoří? Tak daleko?“

„Neboj, drahá. Svatby na dálku, to bude další šlágr naší aplikace. Koukám, jak to tady máš zařízené. Vždyť tohle je pravěk. Tahle prehistorická lednička půjde pryč. Zítra dovezou tu mou, je naprogramovaná na nákupy. A ta okna... hrůza. Ještěže jsem se vybavil.“

Hrabal se v tašce, z níž vytáhl fólie a přitiskl je na okno. Během chvilky byl hotový. Než tomu mohl Štěpán zabránit, polepil skla i v jeho pokoji.

„Takový nudný výhled na paneláky. To vás přece nemůže uspokojovat. V tomhle vás přece nemůžu nechat.“ Jakmile byl hotový, sáhl po ovladači. Za okny se objevila kouzelná krajina, až oči přecházely. Jenže Štěpán věděl, že není skutečná. Pod otřepanou výmluvou se vytratil do svého pokoje. Stejně ho už nevnímali.

Z obýváku k němu doléhal hovor máti s Karlem. Úplně hýkala blahem. On pořád něco mlel. Přemíra bombastických výrazů, doprovázených stále větší záplavou matčiných citoslovcí, ho vytáčela k zešílení. *To mi tedy nastanou časy*, pomyslel si. Sedl k počítači. Po tomhle šokujícím zážitku si musel trochu orazit.

Našel stránku chatu se svou registrací. Zaradoval se. Byla tady. Jitka. Zvláštní dívka, kterou objevil čirou náhodou.

„Ahoj,“ oslovil ji.

Usmála se. „Tak jak ses měl?“

Vtom je přerušil nepříjemný pištivý zvuk. „Rizikový kontakt! Kompatibilita 55 %! Důrazně doporučujeme ukončit rozhovor!“

„Dneska to stálo úplně za prd. Hele, zas to řve. Taky ti to řve?“

„Jo. Ignoruj ten krám. Já sama si budu rozhodovat, s kým si povídám. Ne nějakej přechytralej umělej mozek.“

Vypadala roztomile, když se hněvala. Měla na sobě tričko na ramínkách, rozpuštěné rezavé vlasy a obličej posetý armádou pih.

„Rizikový kontakt!“ Automat se opět předváděl. Štěpán odkliknul odkaz, aby mu neказil výhled na její tvář.

„Tak spust', co tě tak naštválo?“ Podepřela si bradu a čekala.

Povyprávěl jí dnešní převratný den, jehož závěr mu tolik mění život. Strážce kompatibility je ještě desetkrát narušil.

„To ti vážně nezávidím,“ povzdechla si.

„Vypadá to, že nám bude kecat do všeho. Je to vážně k nevydržení. Děsivej prudič. Hlavně že mají skvělou kompatibilitu. Ale jak je kompatibilní ke mně už nikdo nezkoumá.“

„Hele, Štěpáne, odkud vlastně jsi? V profilu čtu Brno. Ale kde konkrétně bydlíš? Brno je velké.“

„Na sídlišti. V Bohunicích.“

„Páni. Je to možný? A na které ulici?“

Prozradil jí to.

„Páni, to není možný. To bydlíš jen o dva bloky dál. Hele... když to máš doma teďka tak blbý... nechceš se sejít?“

„Myslíš jako venku?“ užasl.

„Jasně že venku, ty chytřej.“ Zkoumavě hleděla na jeho rozpaky.

„Hele, přiznej se, kdys byl naposled venku?“

„Důrazné varování! Kompatibilita 55 %. Důrazný apel na ukončení kontaktu!“

„Drž hubu, debile!“ vztekla se Jitka. „Promiň, tím jsem nemyslela tebe, ale ten krám. Tak kdy jsi byl naposled venku? Jako venku z bytu, nemyslím jen z tvýho pokoje.“

Snažil se rozpomenout. Muselo to být dávno. Škola je on-line, potraviny doručuje kurýr... proč by měl chodit ven? I když teď stojí za to o tomhle pouvažovat. Než každý den poslouchat, jak jsou jejich produkty úžasný, proč neporušit navyklý rytmus dne?

„Tak hele, zítra v pět na rohu na bývalé zastávce tramvaje za nemocnicí. Je tam takovej malej parčík, teda smrky. Domluvený?“

Nedokázal říct ne. „Na jaké bývalé zastávce? Jak víš, že tam je?“

„Zjistila jsem si to. Na starých mapách, a nejen tam. Mě totiž zajímá, jak to v místě, kde bydlím, vypadalo dřív. Určitě to najdeš. Hele, já už musím končit. Taťka něco potřebuje,“ usmála se a vzápětí se odpojila. Teď už odmítnout nemohl.

Zastávku skutečně našel. Oprýskaná, dávno nesloužící svému účelu. Stala se zbytečným reliktem minulosti. Jen málo lidí vycházelo ze svých obydlí, a když se někdo potřeboval někam přepravit, objednal si elektroauto přímo před dům a to ho dovezlo na místo určení. Nebo minibus, kterým firmy svázely zbylé zaměstnance do svých provozů.

Byla přesná na minutu. Viděl ji přicházet už z dálky. Její rezavé vlasy pod zapadajícím sluncem přímo zářily. Vypadala trošku jinak než na obrazovce monitoru. Ještě hezčí.

„Ahoj,“ pozdravila a podala mu ruku. Byla příjemná, hebká, hřála.

„Já jsem Štěpán.“

„To jsem poznala. Hele, už sis vzpomněl, po jak dlouhé době jsi vypadl z bytu?“

Zavrtěl hlavou.

„Potřeboval bys trochu více pohybu. Trošku zhubnout. Tyhle špičky ti nesluší.“ Dloubla mu ukazováčkem do břicha. „Co doma?“

„Ani se neptej. Jsem teď na vedlejší koleji. Máme nového velitele. Se vším všudy.“

„Takže opruz!“

„Šílený. Každý den poslouchám litanie o úžasném světě, kterej nás všechny čeká.“

„O tom umělem,“ nasadila pohrdavý výraz. „Tím větší motivace se mnou běhat. Každý večer. Co na to říkáš?“

Ozvalo se bzučení. Nad hlavou jim prolétl miniaturní dron.

„Rizikový kontakt! Kompatibilita 55 %! Nebezpečí konfliktu! Ve vašem zájmu se rozejděte!“

Jitka po přístroji nenávistně blýskla očima. „Šmíráku! Pitomej! Já ti ukážu!“

Sundala batůžek a chvíli se v něm přehrabovala. Pak vítězoslavně vytáhla ohromný magnet. Přiložila si jej k zápěstí, v němž měla voperovaný čip. Ten teď měli všichni. Hlídal jejich zdraví, a nejen to.

„Ukaž.“ To samé předvedla na Štěpánovi. Minidron zavrával a kolébavě se potácel ve vzduchu.

„Poběž! Teď je zblblej, jako opilec, co vyžahne na ex dvě flašky kořalky. Hned tak nás nenajde.“

Rozběhli se přes parčík a dírou v plotě přelezli do jakéhosi zpustlého areálu. Prodírali se šlahouny popínavých rostlin a keřů, až dorazili k dřevěné lavičce. Usedli na ni a povídali si. Dozvěděl se, že má mladší sestru, že její otec kdysi provázel v jednom zámku, v době, kdy se tam ještě konaly prohlídky. Udivilo ho, že o víkendech vyrážejí do okolní krajiny.

„Já se dost zajímám o historii,“ vysvětlovala mu. „Představ si, že ještě před pár lety probíhala škola tak, že děcka tam normálně chodily, povídaly si o přestávkách, stýkaly se mezi sebou bez jakéhokoliv omezení. Dokonce psaly úlohy na papír. Propiskou nebo perem! No považ!“

„To si vůbec neumím představit,“ zakroutil hlavou Štěpán.

„Máme doma staré filmy na DVD. To je takový nosič z pravěku, ale pořád funguje. Tam je tehdejší život vylíčený, jaký byl. Ve streamovacích službách tyhle filmy nenajdeš. Prý by měly závadný vliv na výchovu naší generace. Tebe by to nelákalo? Zažít školu, jaká bývala? Já se v reálu setkala jen se dvěma holkama z naší třídy. Co ty?“

„To já vůbec s nikým. A pochybuju, že se vůbec kdy setkám.“

„Proč ne? Vždyť i my dva se teďka vidíme na vlastní oči.“

„To máš pravdu. Díky, že jsi mě přemluvila.“

„A tenhle krám,“ ukázala na zápěstí, „tenhle pitomej čip. Jo, dědovi zachránil život, když dostal infarkt, okamžitě k němu vyrazila sanitka.“

Jenže proč má sledovat, co každý den dělám, co mě zajímá, co jím, být napojenej na systém sběru dat a pořád buzerovat, co mám a nemám? To mi vadí. Copak zrovna tohle mi má zlepšit život? K smíchu. Ne, k vzteku.“

„Hm. To by ses s mým otčímem dostala do pořádně ostrý hádky.“

„To jo. Kompatibilita nula. Tam by mě ani nepustili. Budeme teda zítra běhat? Spolu?“

„Dobře. Moc rád tě uvidím. Doma bude stejně otrava.“

Hned po virtuální škole takto trávili každé odpoledne. Máti mu nerozuměla a Karel už vůbec ne. Nedokázali pochopit, že nezůstává v klidu a pohodlí domova, nenasadí si helmu a nepřenáší se do světa, který je tak krásný, bezproblémový, šťastný. Padlo kolem toho hodně řečí, proseb, dokonce i spílání. Ale pak si zvykli. Za nějaký měsíc si ho přestali všímat. Karel pracoval tak hodinu denně, nastavil aplikace na reklamy, aby systém fungoval automaticky za něj. Objednávky se jen hrnuly. S máti trávil celé hodiny na pohovce, ponořen do imaginárního světa. Nákupy jim objednávala chytrá lednička, jídlo připravil chytrý androidní kuchař, jehož osm chapadel se míhalo jako dobře sehraný orchestr. Aplikace jim prozradila, kdy mají svléknout propocené prádlo, aby ho chytrá pračka vyprala. Stále častěji přestávali vnímat Štěpánovu existenci, a to mu vyhovovalo.

Při běhu zpočátku lapal po dechu, ale uplynul nějaký čas a s Jitkou dokázal držet krok. Cítil se lépe. Dokonce zhubl. Potkávali jen málo lidí, stále jich ubývalo, drtivá většina zůstávala doma. Virtuální realita *báječného nového světa* slavila ohromný úspěch. Jejím kouzlu propadl téměř každý.

Jednoho dne si dodal odvahy. Zrovna zdolali svou denní normu a kráčeli pěšky vedle sebe. Nenápadně se dotkl dlaní její dlaně a pak ji sevřel. Ten dotek byl tak kouzelný, až se mu zatočila hlava.

„Rizikový kontakt! Kompatibilita 65 %! Nebezpečí sexuálního ohrožení! Necertifikovaný dotekový impuls! Okamžitě přerušte rizikové aktivity!“

Jitka vytáhla z kapsy magnet a zmatený minidron se opilecky odpotácel mezi stromy.

„Hele, vidíš? Kompatibilita nám stoupla o deset procent,“ zazubila se Jitka. „Ale jen nad devadesát by nám dal pokoj. Tupoun, nerozumí vůbec ničemu, a to si říká chytřej.“

Naklonila se k němu a vtiskla mu polibek. Napřed takový krátký, letmý. Pak odvážnější. Jejich jazyky se propletly a oni se cítili báječně. Líbali se ještě dlouho poté, co se hlídač pokoušel znovu a znovu stabilizovat své nastavení.

Rok přešel v léto. Máma ani Karel téměř nevyšli z postele. Příbyli další mechaničtí pomocníci, byl jich plný byt. Jeden z nich je

každého dne převlékal. Štěpán si říkal, k čemu asi, i kdyby páchli potem na sto honů, ve svém virtuálním světě si toho vůbec nevšimnou. Dalším byl mobilní záchod, který je obsluhoval, aby nemuseli ztrácet čas chůzí na onu místnost. Ani tohle nepotřeboval Štěpán vidět. Ti dva spolu přestali i rozmlouvat, takže v bytě alespoň zavládlo blahodárné ticho. Karel už vůbec nepracoval, vše běželo na automatiku. Oba seděli nehybně na posteli a bylo slyšet pouze vrnění jejich chytrých služebníků. Nebo otrokářů? Někdy ho napadlo, zda je v tom nějaký rozdíl. Fantaskní krajina za okny se proměňovala každou hodinu, ale ani toho si už nevšimli. Pokrok přece kráčí dál. Štěpán jednoho dne strhl fólie ve svém pokojíku. Všechny do jedné. Zůstaly po nich zbytky lepidla, ale o ty se spolehlivě postaral příčinlivý uklízeč robot.

Navštěvoval Jitku i u nich doma, seznámil se s jejími rodiči a sestrou. To nebylo vše. Jednou za týden se u nich scházela společnost osmi až deseti lidí ke sledování starých filmů, které se nikde jinde nepromítaly. Žasl, kolik zážitků mu dříve zůstávalo odepřeno.

Jednoho dne Jitka navrhla výlet. Městské spoje nejezdily, jenom na vyžádání přes aplikaci a s uvedením důvodu. Jenže nechtěli, aby je někdo kontroloval, proto vyrazili pěšky. V dálce spatřili kopec, jenž kdysi dávno překrojil starý lom.

„Tam někdy chodíváme,“ prozradila mu Jitka. „Kouzelné místo. Bude se ti líbit.“

Cestou míjeli uklízeč roboty. Dle nastaveného softwaru zastříhovali přerostlé keře a zametali chodníky.

„Dělají to jen pro nás,“ usmála se Jitka. Za celou dobu potkali pouze tři lidi. Ani slunečné počasí nevyhnanlo ostatní z jejich virtuálních světů.

Prolezli mřížemi v plotě a před nimi se rozevřel výhled na lom, svažující se přímo k nim. Uprostřed rákosí se skrývalo jezírko s chladivou vodou. Slunce je pálilo do zad. Všude vládl klid, přerušovaný jen štěbetáním ptáků a bzučením hmyzu.

„Pojďme se vykoupat,“ navrhla Jitka.

„V oblečení?“ užasl.

„Pitomče,“ cvrnkla ho do nosu. „Jak dlouho bychom ho asi tak sušili? Jsme tu přece sami.“

Rozverně mu zamávala rukou před nosem a pomalu se blížila k vodě. Na každém kroku zanechala kousek svého oblečení, až na ní nezůstalo vůbec žádné. Vstoupila do jezírka. Napřed po kotníky, pak jí voda smáčela lýtka. Hleděl na její krásné štíhlé tělo. Připomínala mu Botticelliho obraz *Zrození Venuše*. I vlasy měla stejné jako kráska na lastuře. Byla tak nádherná... Ohlédla se po něm a on ji následoval. Když plavali vedle sebe v chladivé vodě, prožíval nejšťastnější chvíle svého života.

Milovali se na trávě ve stínu stromků a pranic nedbali, že je může někdo zahlédnout. Vraceli se za soumraku, poštipaní od hmyzu, ale s vědomím, že už je nikdo a nic nerozdělí. Na cestě zahlédli několik lidí trousících se z lesa a dvojice držící se za ruce.

Ať jde k čertu vábivý virtuální svět, všechny hloupé rady a poučky i se svými elektronickými hlídači.

Od města přilétaly minidrony, hlídači z ideálního světa. Nechtě se jdou vycpat s jejich pitomou kompatibilitou, city přece nejsou matematická rovnice. Ať si zkoušejí, co mají nařízeno, nad nimi právě ztratili veškerou svou moc. Nejsou jediní, kteří cítí kouzlo lásky a nenechají se o ni okrást. Nelze ji jen tak na rozkaz vymazat z lidských srdcí. Vždyť vždycky platilo, co svět světem stojí: *omnia vincit amor*.

Téma „Žena a muž“ dává velký prostor celé řadě příběhů. Pojal jsem je jako téma neblahé budoucnosti, kde se stírá rozdíl mezi realitou a iluzí, které lidé tak snadno podléhají. Obávám se, že za pár let se tahle fikce může skutečně odehrát. Kulisy jsem umístil do svého rodného Brna, konkrétně Bohunic. Závěrečnou scénu s koupáním v přírodě jsem si představil v kouzelném místě Růženina lomu v Líšni. Příběh se zrodil v listopadu 2022.

ODRAZ

Londýn jim už dávno zmizel z očí. I ona přízračná, děsivá rudá záře nad místy, kde hořelo. Včera je zase bombardovali. A ona odjíždí pryč, aby byla v bezpečí.

Auto zdolávalo poslední úsek cesty. Lisa se na sedadle zavrtěla, otevřela oči a pohlédla před sebe. Míjeli domy neznámé vesnice, jejíž jméno ani nepostřehla. Za celou cestu nezamhouřila oko, nechtěla. Jen tak poklimbávala a marně se pokoušela odehnat vzpomínky na poslední dva dny. Tuhle válku si nevymyslela a proti své vůli se ocitla přímo v jejím soukolí. Oblouhou se honily těžké šedivé mraky a chmury cítila i ve své duši. Nedokázala se jich zbavit. Její dny v sirotčinci byly sečteny. Už neexistoval. Budova je natolik poškozená, že ji čeká demolice. Tragický omyl, který přinesl tragické následky. Nálet na Londýn, který britská protivzdušná obrana zpozorovala příliš pozdě. Když zazněly sirény, nebylo už kam utéct. Letouny s nenáviděnou svastikou na trupech rozsévaly smrt. Ještě teď slyšela ohromnou explozi, která jí málem prorazila ušní bubínky. Při tom všem měla ještě ohromné štěstí, které mnohým nebylo dopřáno. Vidiny hrůz provázely její sny po další dvě noci, které s ostatními trávila v polních podmínkách v nevytopené tělocvičně.

Nezapomene na chvíle, kdy ji přeživší z personálu odváděli pryč. Nedokázali zabránit tomu, aby spatřila kusy těl rozmetané výbuchem, nářek a strašlivá zranění. Válka, kterou nechápala, ale která ji tak

citelně zasáhla. Na výzvu starosty se přihlásili obětaví lidé, nabízející sirotkům ubytování. Do jedné takové rodiny mířila. Zнала pouze jejich jména a byla celá na trnách, jak to v novém prostředí zvládne.

Vjížděli do aleje vzrostlých kaštanů, jež před nimi odhalila honosné sídlo, panství se spoustou věžiček obrostlé břechtanem. Vypadalo kouzelně, jako z nějaké pohádky.

Řidič, takový prošedivělý sympaťák s bradkou, se s ní několikrát pokusil zapříst hovor. Odpovídala jednoslabičně nebo vůbec. Nedokázala s ním rozmlouvat. Připadala si trapně, ale prostě to nedokázala. Pak už ji nechal být. Doufala, že se pro to na ni nezlobí. Vůz zastavil, on vystoupil ven a otevřel dveře.

„Tak, slečno, jsme na místě.“

Potěšilo ji, že jí říká slečno. Nedávno oslavila dvanácté narozeniny, takže dokázala ocenit, že se k ní někdo nechová jak k malému dědku.

Masivní dřevěné dveře se otevřely a po schodišti sestupovali postarší bělovlasý muž se ženou, držíce se za ruce.

„Lisa?“ otázal se, když k ní došli.

„Ano.“

„Vítáme vás, slečno Liso. Já jsem Thomas a zde je moje manželka Emily. Mrzí nás, čím jste si prošla. Vynasnažíme se, abyste se u nás cítila příjemně, přes těžkou dobu, co prožíváme.“

„Děkuji,“ odpověděla a usmála se. Se srdcem až v krku s nimi vešla do domu. Zaujalo ji majestátní schodiště, které vedlo do dalších dvou pater. Všechno tady bylo obrovské. Větší než sirotčinec, v němž trávila dětství. A co tam bylo dětí.

Seznámila se s mladší služebnou Isabellou, která připravila večeři. Po dlouhé době se pořádně najedla a napětí z ní opadlo.

„Můžete tu zůstat, jak dlouho chcete. Pobýváme zde jen čtyři, ještě ten pán, co vás vezl. Stará se o zahradu, ale má své povinnosti i v Londýně.“

„Stejně nemám kam jít. Váš dům se mi líbí... a kromě vás tu nebydlí nikdo? Nemáte děti?“

Muž posmutněl. „Měli jsme dceru. Ale před dvaceti lety se za nevyjasněných okolností ztratila. Během noci zmizela ze svého pokoje a od té doby ji nikdo nikdy nespatriil. Policie po nějakém čase případ uzavřela.“

„Promiňte, že jsem se ptala. To je mi líto.“

„Byl to záhadný případ. Stalo se to v listopadu a v pokoji zůstalo všechno její oblečení. Jako by ji někdo unesl. Jenže policie nenašla žádné stopy po vniknutí cizích osob. Už jsme se se vším smířili. Když jsme se doslechli o tom neštěstí v Londýně... pokládali jsme za svou povinnost některému ze sirotků pomoci.“

Povídali si o všem možném. Zajímala se o zahradu a potěšilo ji, že si ji zítra prohlédne. Služebná a kuchářka v jedné osobě ji pak zavedla do koupelny a připravila vanu i s pěnou. Lisa se cítila jako znovuzrozená. Oblékla si připravenou noční košili a po koupeli ji Emily doprovodila do jejího pokoje. Nacházel se ve věžičce, a proto měl nezvyklý, kruhovitý tvar. Byla v něm spousta věcí a vévodilo mu veliké zrcadlo se zlaceným rámem. Muselo pamatovat minulé století, stejně jako rozestlaná postel s nebesy. Na komodě zahlédla podobiznu mladé dívky s tmavými vlasy a záhadným úsměvem. Připomínal jí

úsměv Mony Lisy. Mohlo jí být tak sedmnáct let. Pozorně si ji prohlížela.

„To byla naše Jessica,“ pronesla Emily smutně.

Lisa raději honem stočila hovor jinam.

„Kdybyste se v noci bála nebo něco potřebovala, naše ložnice je hned vedle,“ pronesla na závěr Emily. Lisa osaměla. Zhasla světlo a převalovala se v posteli. Trvalo dlouho, než ji přemohl spánek.

Jenže spánek nestál za nic. Každou chvíli se budila, nepočítala kolikrát. Nebyla zvyklá spát sama v tak velikém pokoji. Ne, zdaleka nebyla tma, ze starobylého okna ji mírnil stříbřitý svit měsíce. Byl právě v úplňku, jako kdyby nahrazoval slunce, jež mělo ještě pár hodin času. Pokoj byl osvětlený skoro jako ve dne. Převalila se na druhý bok a rozhlížela se po místnosti. Měsíční paprsek se právě dotkl rámu zrcadla. Cosi ji k němu vábilo. Vylezla z postele a pomaličku k němu kráčela. Rukou si pročísla vlasy. Pohlédla na svou podobu – a ona tam nebyla. Pouze prázdný rám zrcadlíci pokoj. S úlekem se podívala na své ruce, na břicho. Byla tu, stále tu je. Jak to, že se nevidí? Ocitla se snad ve snu? Spí? Štípla se do předloktí. Pořádně.

„Au,“ vyjekla. Bolelo to. Co se to s ní stalo? Chtěla se dotknout skla, jenže její dlaň na překážku nenarazila. Hnána zvědavostí vykročila – a prošla rámem, jako by tam žádné zrcadlo nebylo. Jen pokoj zůstal stejný, i s oknem, které teď bylo na opačné straně. Otevřela dveře a ocitla se na tiché chodbě ponořené do tmy. Tápala

rukama před sebou, až nahmatala zábradlí. Bosky sešla ze schodů a vykročila do zahrady. Netušila proč, vždyť je noc, co tu dělá? Jaký smysl má její putování? Jenže musela, podlehla pocitu, že ji pohání neviditelný průvodce.

Kráčela pěšinou mezi stromy a noční svět kolem ní hlučel svým životem. Slyšela cvrčky a z nedalekého rybníka kvákaly žáby. Così ji hnalo dál a dál. Najednou vše kolem ní ztichlo. Cvrčci přerušili svůj koncert a žáby umlkly. Cítila zvláštní napětí. Pohledem zabloudila k jezeru. Nehybná černá hladina připomínala zrcadlo, které ji tak omámilo. Odráželo svit měsíce. Pomalu z něj stoupaly bílé páry. Její obrazotvornost pracovala na plné obrátky. Nebo to nebyla jenom její fantazie? Mezi stromy zahlédla stíny. Vynořovaly se z temných keřů, jakési chuchvalce zvláštní páry. Šedivé, míhaly se jí před očima a v přízračném příšeří získávaly kontury lidských postav. Cítila napětí. Zjezily se jí všechny chloupky na rukou. Dostala strach. Najednou nevěděla, kam jít, kam utéct. Netušila, zda vidí přízraky tajemných skrytých světů, nebo přeludy, matoucí její rozbouřenou mysl. Zaslechla podivný zvuk, sotva na hranici slyšitelného spektra. Něco jako zpěv sirén, o kterém slychala z vyprávění. Mlha stoupala z půdy pod jejíma nohama. Duchové, či co to bylo, ji obklopili. Ohlédla se. Panství se ztrácelo z dohledu. Rozběhla se zpátky, tolik toužila být ve svém pokoji, pod peřinou, zavřít oči, nevidět, neslyšet, jen spát. Jenže co když vězí v mráкотném snu, z něhož se nikdy neprobudí?

Běžela ze všech sil, táhnoucí za sebou přízračný závoj šedobílého neznáma. Vtom postřehla na obloze ohnivou čáru. Přibližovala se. K zemi se cosi řítilo. Prudce to narazilo do střechy věžičky a

rozmetalo ji jako domeček z karet. Poznala, že je to letadlo. Bombardér. Pokračoval v trajektorii a zřítíl se k zemi dobrých sto metrů za panstvím. K obloze vyrazil gejzír žhavého pekla. Tlaková vlna ji téměř smetla. Sbírala se z trávníku a vyrazila po schodišti. Všude kolem byl kouř. Vběhla do svého pokoje. V šoku pohlédla dovnitř. Vše bylo na padrtě, jediné zrcadlo jako by zázrakem uniklo zkáze. Křičela beze slov, prodírala se troskami a mezi nimi spatřila svou postel. Byla z poloviny zasypána a trčely z ní bílé nohy. Zoufale se pokoušela odhazovat trosky, aby se k nešťastnici dostala. I když byla přesvědčená, že marně. Opravdu. Byla mrtvá, hrudník jí prorazil těžký trám. Pohlédla do její bledé tváře s rozčuchanými vlasy a strnula. Vždyť je to ona, ona, nikdo jiný. Ona, Lisa. Vždyť se dívá do tváře sebe samé. Vždyť už není mezi živými. Zavrávala, hrůzou celá ochromená. Narazila do zrcadla, instinktivně hmátla po rámu. Zoufale vykřikla, propadla se kamsi do neznáma a vědomí ji opustilo.

„Slečno, vstávejte. Proč ležíte na zemi?“ Služebná se nad ní starostlivě skláněla. Lisa se těžce probírala z ochromení. Spočívala na podlaze, přes sebe přehozenou přikrývku.

„Je vám dobře? Jste bledá jako stěna. Pojd'te, pomůžu vám. Potřebujete něco teplého do žaludku.“

Lisa pohlédla na svá chodidla, šedá a zaprášená. Postupně se rozvzpomínala na podivnou noc. Měla v hlavě zmatek. Pohlédla na zrcadlo. Viděla v něm samu sebe, jako by se nic nestalo. Vstala a

přikročila k němu. Vztáhla ruku a dotkla se jej. Ucítila chladné sklo. Zahleděla se do tváře svého odrazu. Jako by jí vlasy na okamžik ztmavly, nebo to byla jen hra světla a stínu? Zachytila drobný úsměv, podobající se tomu Mony Lisy. Sklonila zrak a zjistila, že od zrcadla vedou stopy rovnou k posteli. Vykřikla a dlaněmi si zakryla obličej.

„Musíme pryč! Pryč odtud, nebo umřeme!“

Služebná se ji marně snažila uklidnit. Do místnosti přiběhli Thomas a Emily.

„Co se proboha stalo?“ volal Thomas.

„Liso, drahoušku, jsme u tebe. Nemusíš se bát.“

Vrhla se na postel a křičela dál.

„Důkladně jsem ji prohlédl, fyzicky se mi jeví zcela v pořádku,“ pronesl jejich osobní lékař, narychlo povoláný z města. „Domnívám se, že diagnóza zní posttraumatický syndrom. Není divu, dal se předpokládat po tom všem, co spatřila při bombardování sirotčince. Dal jsem jí něco na uklidnění, ale nezaručuji, že se záchvaty nebudou opakovat. Dnes budu ve své ordinaci na telefonu, kdyby se jí přitížilo, zavolejte.“

„Děkuji, doktore,“ pronesl vděčně Thomas. „Známe ji teprve druhý den, ale moc nám na ní záleží. Poté, co jsme ztratili naši dceru...“

„Můžete být bez obav. Bude v pořádku. Jen potřebuje nějaký čas na zotavení.“

Rozloučili se, lékař sbalil brašnu a odcházel k autu. Za chvíli vešla do pokoje Lisa. Bledá, ale ve tváři se jí zračilo odhodlání. „Musíme pryč. Tahle věž se v noci zhroutí. Já to vím,“ pronesla pevně.

„Jsmo daleko od Londýna. Naše město nikdy nebombardovali. Běž si odpočinout. Klidně zůstaň celý den v posteli. Máme rozsáhlou knihovnu, můžeš si třeba vybrat něco na čtení. Po tom, co jsi zažila, si trochu lenošení zasloužíš,“ konejšila ji Emily.

„Já jsem prošla zrcadlem, v noci. Nebyl to sen. Viděla jsem, co se stane. Padající letadlo rozmetá střechu věže. Spatřila jsem svou mrtvolu. Bojím se, že také nepřežijete. Spíte hned vedle.“ Marně se snažila, aby se jí hlas nechvěl.

„To jsou jen zlé sny, noční můry, odraz toho, co jsi zažila. Takhle nám to vysvětloval lékař.“

„Tak jak si vysvětlíte tohle?“ Zvedla chodidlo. „Vidíte, je celé špinavé. Včera jsem se koupala a pak šla hned spát. To sami dobře víte. Jak je to tedy možné? Kde jinde bych se umazala, když ne venku na cestě?“

Emily zrozpačitěla. „Nejsi náměsíčná?“

„To nejsem. Nikdy jsem nebyla.“

„Mohlo se to projevit po tom šoku...“

„Já vím, že jsem tam byla. Víím, že se to stane. Prosím, poslechněte mne. Nechci umřít. Nechci, abyste umřeli vy. Prosím. Prosím.“ Do očí se jí draly slzy.

Thomas se zamyslel. Myšlenkami se vracel do dávné minulosti. Vráška mu zbrázdila čelo. Odvedl si Emily stranou.

„Někdy lidé mívají prorocké sny. Takové, co varují před neštěstím. Pamatuješ? Jessica měla také děsivé sny... tehdy jsme je prisoudili rozbouřené psychice z dospívání... a pak zmizela. Dodnes si vyčítám, že jsem jí nevěnoval více pozornosti. Podruhé už nechci udělat stejnou chybu. Nechci více riskovat. Když strávíme jednu noc ve sklepení, co tím můžeme pokazit?“

Povolali dělníky z vesnice a odnesli cenné věci z věže do sklepení pod domem, které sloužilo zároveň jako provizorní kryt. Dřeli do soumraku, a když slunce zapadlo, klesli vysílením do postelí. Lisa hleděla na zvláštní zrcadlo. Spočívalo v temném koutě a nijak se nelišilo od ostatních zrcadel. Tajemná brána zůstávala uzavřena.

Po půlnoci je vzbudila hromová rána. Ve strachu se schoulili k sobě, Thomas, Emily, Lisa a služebná. Slyšeli dunění. Po chvíli se Thomas odvážil vylézt před dům. Jak Lisa předpověděla, věž byla zasypana sutinami, střecha zmizela. O kus dál hořely trosky letadla. Krajinou se šířil štiplavý černý dým. Thomas vyběhl do patra a zavolal hasiče.

„Měli jste obrovské štěstí,“ pronesl k nim policista, sotva s kolegy prohledal místo neštěstí. Požár byl uhašen, zůstala po něm spálená zem a doutnající trosky.

„Nacisté v noci provedli další nálet na Londýn. Naštěstí mnoho škody nepůsobili. Protiletická obrana sestřelila několik bombardérů. Tenhle byl částečně poškozený a urazil ještě mnoho kilometrů... Postupně ztrácel rychlost, až narazil do vašeho domu. Zničil sice pouze střechu věže a přilehlé místnosti... ale kdyby někdo z vás zůstal uvnitř, měl by pramalou šanci na přežití. Škody jsou hrozné, ale dnes jste se znovu narodili. To je ze všeho nejdůležitější.“

Lisa stála opodál a naslouchala. Byla přesvědčená, že její noční dobrodružství bylo skutečné. Nedokázala vysvětlit, jak se to mohlo stát, co to bylo za svět tam za zrcadlem. Promítala si v duchu podobiznu Jessiky s jejím záhadným úsměvem. Byla to ona, která ji ze záhrobí varovala? Chtěla zachránit své rodiče a Lisa jí byla prostředníkem? Existují jiné světy, třeba svět duchů, kam lidé po smrti odcházejí? Nebo to byl opravdu jen sen, takový prorocký, o nichž jim pečovatelky vyprávěly? Jak se vlastně rodí prorocké sny? Nejsou odrazem jiných světů, s nimiž jsme spojeni, aniž to tušíme? Nedokázala si srovnat v hlavě myšlenky, ale to hlavní věděla. Touha žít je mocná. I když je svět krutý, i přes brutální činy, které zlí lidé dělají druhým lidem ze zášti, zlomyslnosti či pro ukojení svých nízkých pudů, ona chce žít. Dočkat se konce války, radovat se, zažít spoustu pěkného. I když dávno nemá žádnou rodinu, tahle touha jí rozjasnila tvář.

Z ničeho nic se jí zjevil za zády Thomas. „Ty už rodinu máš,“ pronesl, jako by vytušil její myšlenky. „Svou dceru jsme kdysi ztratili, ale v tobě jsme našli novou. Po téhle noci... už bychom se tě nechtěli

vzdát. Pokud ovšem budeš sama chtít. Vždyť nebýt tvého vidění, byli bychom všichni mrtví.“

„Ano, přála bych si zůstat s vámi,“ pronesla a vykouzčila úsměv Mony Lisy. Do srdce jí vešla naděje a rozhořela se jasným plamenem. I přes zlo světa, právě naděje je nepřemožitelná, vždy, všude a za každých okolností.

Téma v lednu 2023 bylo „Moje zrcadlo, můj odraz“. Okamžitě mne napadl poněkud mystický příběh z historie, v němž se prolíná minulost se současností. Za druhé světové války bombardovaný Londýn mi k tomu poskytl ideální kulisu.

MASKY

„Historie lidstva byla nepřerušenu linkou plnou vzájemných pŭtek, neporozumění a válek, které nikdy nevedly k uspokojivému výsledku.“ Monotónní hlas občas kladl důraz na nějakou slabiku, ale celkově uspával. Postava, připomínající lidskou až příliš kýčovitě, měla v mechanických ústech zabudovaný mikrofon, přenášející zvuk na přijímač umístěný hned po jejich pravé ruce. Poslech byl dokonalý, musel být. Maska, barevnější než ta jejich, byla i jeho tváří.

„Vaši předkové razili názor, že kdo se nepoučí ze své minulosti, ten chyby opakuje znovu a znovu. Název biologického druhu Homo sapiens sapiens, jehož představitelem jste právě vy, znamená v překladu z prastarého jazyka, jenž zaslouženě upadl do zapomnění, *člověk rozumný*. Datová analýza potvrdila, že tento název neodpovídá skutečnosti, je zavádějící a lidé svůj význam hluboce přecenili. Prokázalo se, že lidstvo se ze svých chyb nepoučilo nikdy. Rozvoj technologií, na současné poměry značně primitivních, vyústil v sestrojení zbraní, které po nějakém čase způsobily apokalypsu.“

Tobě se to vykládá, pomyslel si Štěpán. Jsi jen stroj, netušíš, co znamená potit se, nemáš ponětí, co se mi odehrává v mozku. Jaké mám myšlenky, touhy. Naštěstí to netušíš, ty nabubřelý, arogantní křápe!

„Poté, co se zbytek přeživších jedinců homo sapiens sapiens uchýlil do podzemních krytů, založili ti prozíravější z nich hnutí *Tak by to mělo být*. Postupně jich přibývalo, protože jiné smysluplné cesty

nebylo. Vědci, kteří je zastupovali, vymysleli projekt jednou provždy zabraňující budoucím katastrofám. Veškerou práci, veškeré řízení společnosti zajišťujeme my, umělá inteligence sedmého stupně, a vám lidem dopřáváme pohodlný život bez traumat, nesvárů a problémů. Vytváříme kontinuální vývoj, nalézáme vždy nejefektivnější řešení. V nové lidské společnosti neexistuje násilí, rozpory ani hádky. Žijete v ráji, za který musíte být vděční. Tak skvěle se neměl nikdo před vámi. S tímto se ztotožňujete od první chvíle, kdy se probudí vaše mysl. Máte někdo doplňující dotaz?“

Pár rukou se zvedlo. Štěpánova ne. Párkrát to zkusil, ale nikdy nedostal uspokojivou odpověď. Takže to brzy vzdal. Zůstal nenápadným v řadě a usoudil, že tak je to nejlepší. Netoužil dostat se do převýchovného procesu. Slyšel hovořit pár lidí, kteří si tím prošli. Tajně, jen tak někde v koutě si občas postěžovali, aby je nikdo jiný neslyšel. V žádném případě netoužili si proces zopakovat.

Nedozvěděl se nic ani tentokrát. Odpovědi byly tak obecné, že nestálo za to si je uchovávat v paměti. Automat pokračoval ve svém výkladu.

„Před vypuštěním bomb soudného dne se lidé domnívali, že v rozmanitosti spočívá budoucnost. Prosazovali práva nejrozumnějších skupin podle pohlaví, rasy, smýšlení, čehokoliv. Lidé se shlukovali do iracionálních společenství, která uznávala jen své názory a všechny ostatní považovala za nepřátelské. Teorie rozmanitosti a diverzity však selhala. Výsledkem byly střety všech proti všem, nenávist, násilnosti a nakonec světová válka, kterou hluboko v podzemí přežila pouze hrstka populace. Povrch planety se stal neobyvatelným, proto lidé

zůstali trvale v bunkrech. Ti nejchytřejší z nejchytřejších předali vládu do rukou umělé inteligence. Ta totiž nezná emoce, dokáže reagovat mnohem pružněji a efektivněji splnit potřebné úkoly. Zbavila lidstvo traumat, která způsobila nespočet předchozích katastrof. Jen tak dokázala garantovat harmonický vývoj dalších generací. Zbavila vás balastu toxických dogmat způsobujících rozkoly. Umělá inteligence zrušila vše, co lidstvo rozdělovalo, rasy, pohlaví, vy všichni máte jedno jediné, a to asexuální. Proto nosíte masky smíru a obleky konformity, které vymýtily závist a nezdravou rivalitu. Umělá inteligence zlikvidovala všechna díla takzvané lidské kultury, budované po tisíciletí zaostalými a nevědomými jedinci, kteří její toxicitou zaplavili svět. Umělá inteligence vás ochraňuje před všemi neblahými vlivy minulosti, které by vás dovedly na scestí. Jedině umělá inteligence zvládla komplexní očistu lidského druhu. Začala s vámi společně, v souznění, znovu a lépe, rokem nula, kdy se vy, lidé, už nemusíte starat o své přežití. Umělá inteligence zajišťuje vaši kontrolovanou reprodukci, optimální ke stavu společnosti. Umělá inteligence je soběstačná, nepotřebuje lidskou populaci, aby jí byla řízena jako kdysi. Výměnou za to vám poskytuje luxus, komfortní život, nemusíte se zatěžovat žádnými starostmi, žádnými úkoly.“

To si myslíte vy, pomyslel si Štěpán. Byl jsem také takový hlupák, ještě donedávna. Ale už nejsem. Neznáte ani moje jméno. Pro vás jsem jen AHGB275, nic víc. Pouhá změť písmen a číslic. Nevíte nic. To vy jste těmi hlupáky, kteří nic nechápou.

„Nyní se můžete rozejít do svých pokojů, odpočinout si a zahrát si hry. Umělá inteligence nad vámi bdí, neúnavně a nepřetržitě.“

Vyučování skončilo. S ostatními se uvidí až za týden. Téměř je neznal. Podle pravidel se k sobě nemohli přiblížit více než na metr. Prý je to riziko. Tak to říká umělá inteligence. On ví, že je to lež. Stejně jako mnoho jiných. Podíval se kolem sebe. Masky, jedna jako druhá. Anonymní, nudné, otravné.

Vyšel na chodbu a zamířil do své komnaty. Procházel pod světlem zářivek a věděl, že stovky metrů nad ním leží neznámý zemský povrch.

Napustil si vanu, do níž mu automatický dávkovač přidal pěnu, a ulehl do ní. Zavřel oči a vzpomínky se mu vracely. Věřil, že v jejich podzemním světě neexistuje násilí. Tak mu to vždy automatizovaný učitel vtloukal do hlavy. Netušil, co vůbec násilí znamená, dokud se s ním nesetkal. A s Erikou.

Stalo se to blízko vstupu do jeskyní, na samém konci předlouhých chodeb. Tam, kde podzemní bunkr končil. Právě zde zaslechl vzlykání a pláč. Rozžal baterku, kterou nosil vždy při sobě. Tak zněla pravidla, pokud by došlo k výpadku elektřiny. Výjimečně se to stávalo.

U skály se krčila drobná postava, jen spoře oděná, dá se říci, že měla na sobě jen cáry oblečení. Oběma rukama si zakrývala tvář.

„Co se ti stalo?“ zeptal se.

„Přepadli mě. Strhali ze mě oblečení a ukradli mi masku. Smáli se mi. Kopali do mě, a pak najednou utekli. Možná jsi je vyrušil právě

ty. Neprozradíš mě?“ Prohlížel si ji. Nikdy nikoho v takovém stavu neviděl. Jen ve standardních hábitech a v masce. Měl z toho zvláštní pocit.

„Mám zavolat strážce?“ zeptal se.

„Ne, jen to ne, prosím, tohle nedělej. Nechci být potrestaná,“ kvílela.

„Proč bys měla být potrestaná? Vždyť ses ničím neprovinila. Tohle se přece nemá dít. Nikdy se to nestalo. Je to proti pravidlům. Musí se vyšetřit, kdo tě napadl.“

„Já je neznám. Copak mám právo někoho znát? Jsem ztracená, bez masky jsem dočista ztracená.“

„Řekneme to a umělá inteligence ti přidělí novou masku,“ utěšoval ji. Všiml si jejího trička. Pevně obepínalo hrud' a přecházelo do dvou nenápadných, zato přívětivých kopečků. Nikdy nic podobného nespatriil a překvapilo ho, jak příjemný je to pohled. Neznámá dívka ho přitahovala, jako by jej opřádala jakýmsi podivuhodným kouzlem. Pocítil zvláštní mravenčení, jež se mu rozběhlo po těle a epicentrum, tak vábivé, našlo ve slabínách. Proud zvláštní energie mu koloval v žilách.

„Už jednou jsem masku ztratila. Strávila jsem v kobce v úplné tmě celé dva týdny. Už nikdy to nechci zažít znovu,“ vzlykala a dál si třela tvář. „Nesmí to zjistit. Nesmí mne najít, jen ne tady.“

Pocítil touhu ji spatřit.

„Neboj se, nic neřeknu. Mám ve své ubikaci náhradní masku. Donesu ti ji.“

„Opravdu?“ Vzhledla k němu a škvírami mezi prsty ho pozorovala.

V náhlém pohnutí myslí si sejmul masku. Spustila dlaně z tváře a hleděli na sebe, z očí do očí. Poprvé viděl jiný obličej než ten svůj v zrcadle. Právě překročil všechny zákazy a bylo mu to jedno. Srdce se mu prudce rozbušilo. Byla krásná, úzké obočí pod hnědými vlasy sčesanými na pěšinku, drobný nos a bílé zoubky mezi rudými rty.

Aniž pronesli slovo, přistoupili k sobě blíž, ještě blíž a pak se dotkli dlaněmi, nejprve nesměle, pak odvážněji.

Osobní zóna, nikdy blíže než na metr, blesklo mu hlavou jedno z pravidel, které do nich umělá inteligence s nepoddajnou vytrvalostí vkládala. Vzápětí je v myslí odhodil tam, kam odhazujeme nepotřebné krámy. Objali se, cítil její dech, vstřebával teplo jejího těla, které zahřívalo jeho a on ji. Nevěděli, jak dlouho takto setrvali.

„Přinesu ti tu svou náhradní masku,“ vzpamatoval se. „Počkej tak dvacet minut a jsem zpátky.“

Vděčně se na něj usmála.

Tajně se scházeli den co den. Nikdy nesměli kráčet spolu, rázem by byli podezřelí. Chodby byly protkány kamerami, které do centra umělé inteligence přenášely veškeré informace. Štěpán se obával, že by se dostali do neskonalých potíží, a dívka s ním souhlasila. Vždyť porušovali tolik pravidel, zachovávajících status quo ideálního umělého světa! A bylo tak krásné je porušovat... Objevili kouzlo líbání a doteků, poznávali taje svých těl. Prožili kouzlo prvního milování. Přinášeli s sebou deku, aby nemuseli ležet na chladných

kamenech. Nebyli sami. Sem tam zahlédli nějaké stíny. Za nějaký čas se mu svěřila, že zde nachází své chvíle více dvojic.

„Tady tomu se říká jeskyně milenců. A já se jmenuju Erika,“ prozradila mu při jedné z tajných schůzek.

„Erika?“ užasl.

„Dříve si lidé dávali jména. Pro tenhle umělý svět jsem *AHGB328*, ale svůj kód nenávidím. Brzy tě seznámím s lidmi, s kterými se stýkám.“

„Erika,“ vydechl. Znělo to jinak, zvláště, magicky.

„Tobě jsem také vybrala jméno, z památné knihy z doby před apokalypsou. Štěpán. Líbí se ti?“

Přikývl. Cítil se najednou jinak, než když byl pouhou změtí nic neříkajících písmen a číslic. Připadal si, že je více sám sebou.

„Nezůstanu tady věčně,“ sdělila mu jednou po milování. Seděli na dece kolem rozházených svršků.

„Cože?“ ulekl se.

„Chci pryč odtud. Nechci strávit celý život pod zemí, pod dozorem umělé inteligence, která nám tlačí do hlavy, jak jsme šťastní. Copak ty se cítíš šťastný?“

„Od chvíle, co tě znám, tak ano.“

„A předtím?“

Pokýval hlavou. Nikdy ho něco takového nenapadlo. Prostě dny běžely jeden za druhým... škola, hry, znovu škola... Od okamžiku,

kdy poznal Eriku, se mu jeho předchozí život zdál tak příšerně fádni. Od chvíle, kdy na její radu přestal brát pilulky na potlačení emocí. Objal ji.

„Teď už ti mohu prozradit tajemství. Je nás víc. Takových jako já. Dali jsme si nová jména. Sice je nás pouhá hrstka, všichni narození až po Velké válce, v podzemí. Máme ale svůj cíl a toho se nevzdáme. Odejdu společně s nimi. Půjdeš se mnou, nebo zůstaneš?“ Pátravě mu hleděla do tváře.

„Život bez tebe mi nedává smysl. Jaký máte plán? Prozradíš mi ho?“

„Víš, jeden z těch, kteří pamatují svět nahoře, ještě žije. Má své původní jméno a příjmení, Oldřich Varský, je mu přes devadesát let. Vypráví nám o životě na povrchu Země, než ho lidé zničili. O slunci, které zářilo ve dne, a měsíci, osvětlujícím temné noci. O lesích, mořích, pouštích, městech a vesnicích. Úžasné vyprávění. Chtěla bych to spatřit, tam na povrchu. Všechny nás spojuje jeden cíl. Dostat se zpátky nahoru.“

„Na povrchu se přece nedá žít.“

„Protože nám to tvrdí umělá inteligence? Ty jim věříš? Vážně si myslíš, že nám říká pravdu?“

Zavrtěl hlavou. „Mám o tom pochybnosti... už delší čas.“

„Václav, náš šéf, který nás dal dohromady, tvrdí, že je to lež. Uplynulo už tolik desítek let, kontaminace musela dávno pominout. Proto chceme znovu spatřit slunce a svět. Přidáš se k nám? Nezradíš mě? Neprozradíš nás umělé inteligenci?“

„To bych nikdy neudělal.“

„S tebou nás bude padesát... Jen o tom nesmíš nikde ani hlesnout.“
„Spolehni se,“ slíbil a na rozloučenou ji políbil.

Přišel den, kdy ho představila ostatním. Vedla ho daleko, útrokami klikaticích se jeskyní za svitu baterek, vykreslujícího na skalní stěny podivné obrazce. Došli k vysokému dómu, klenoucím se desítky metrů nad jejich hlavami. Tam je čekali. Uprostřed kruhu stáli dva muži. Jeden starý, opírající se o berle, druhý ve věku čtyřiceti let.

Štěpán pochopil, že ten starší je jediný pamětník zaniklých časů. Promluvil k nim jako první.

„My všichni jsme zde zajatci ve zlaté kleci, máme jídlo, veškerý luxus, o nic se nemusíme starat. Za to však platíme svobodou. Zbavili nás identity, místo jmen máme kódy, musíme dodržovat pravidla, která nás od sebe izolují. Já už nemám šanci cokoliv změnit, mé dny se chýlí ke konci. Jenže vy máte všechno před sebou. Chcete trávit zbytek života tady pod zemí, bez lásky, bez citů, v neskonale nudě, protože vašim dnům nedává smysl vůbec nic?“

Věděli, že tohle nechtějí. Dychtili spatřit, co jim zůstalo odepřeno. Povrch Země se pro ně stal magnetem, nebylo cesty zpět. Chvilé rozhodnutí se blížila.

Promluvil ten mladší. Václav, neformální vůdce jejich utajeného společenství.

„Prozradím vám naši strategii. Podle starých záznamů končí bunkr ve spleti jeskyní ústících do vyhaslé sopky. Z ní vede cesta na povrch.

Je zasypaná, ale dokážeme ji uvolnit. Rozdám vám seznam věcí, které potřebujeme. Postupně je nanosíte sem do dómu. Nenápadně, aby vás umělá inteligence neodhalila. Věřím, že to dokážeme, protože lidský mozek má nad nimi jeden velký trumf. Schopnost improvizace. Emoce a touhu po svobodě. Proto budeme úspěšní. Naplníme naše sny, naše touhy.“

Trvalo dlouho, téměř rok, než se probojovali skrz zasypané chodby. Konečně nastal den loučení se starým životem, který jim už nic neříkal. Největší objem jejich zavazadel tvořily knihy. Ty, které kdysi hrstka odvážlivců zachránila před zničením a ukryla na tajných místech.

„Budeme z nich čerpat praktické vědomosti od našich předků. Díky nim nemusíme úplně všechno vymýšlet znovu. Pomohou nám přežít ve staronovém světě. Lidé se vždy dokázali přizpůsobit novým podmínkám. Dokážeme to i my,“ povzbuzoval je Václav. Plni očekávání vkročili do kráteru.

Spatřili kužel světla, pronikající k nim štolou odněkud svrchu. Radostnými výkřiky vítali nepoznaný svět. Během chvilky spatřili ústí jeskyně. Nebyl to mýtus. Do očí se jim zabodlo prudké polední slunce, až si museli zastínit zrak dlaněmi. Jakmile přivykli nezvyklému jasů, otevřel se před nimi fantastický výhled. Stáli na pokraji vysoké skály, která se svažovala do údolí, v němž se klikatila řeka. Vzrostlé stromy, keře a louky s kopci lemovaly obzor.

„Říkal jsem, že to dokážeme,“ vydechl Václav a vytáhl z brašny tlustou knihu. „Nelhal jsem. Vše, co je tu napsáno, platí. Ocitáme se ve světě, který nám měl být zapovězen. Jsme svobodní! Konečně svobodní!“

Štěpán objal Eriku. Dlouze se políbili. Cítil dotek jejích rtů, vůni jejího těla. Hřejivost slunečních paprsků. Rozkoš, jakou v uměle řízeném světě nikdy nepoznal.

„Teď naposledy se ještě můžete rozhodnout, každý z vás. Jsme svobodní, ale svoboda není zadarmo. Budeme se učit spoustu věcí znova, spoustu dovedností, jež znali naši předkové. Nebudeme mít dokonalou lékařskou péči, naši svobodu vykoupíme nemocmi, strádáním, dřinou. Ale zároveň nás bude hřát vědomí, že něco dokážeme, že jsme odpovědní sami za sebe, že znovu vybudujeme lidskou civilizaci a nedopustíme ty samé katastrofy, které ji téměř zničily. Nebudeme závislí na umělé inteligenci, která nás chtěla zbavit všech citů a držet pod zámkem do konce našich dnů. To přece stojí za trochu riskování, nemyslíte?“

„Zpátky nechceme. Budeme žít tady. Tohle je náš krásný nový svět,“ ozývalo se kolem něj.

„Budeme mít na čem stavět. Máme knihy, zapomenuté vědomosti. Postavíme si vesnice, užijeme se sami. A ty masky, které jsou symbolem vašeho otroctví,“ vytáhl jednu z brašny, „ty nezhazujte. Mám s nimi své plány. Až vybudujeme vesnici, chci vystavět studnu, studnu bez vody. A na jejím dně pohrbíme všechny masky jako symbol konce naší poroby. Pojdte, přátelé, čeká nás dlouhá cesta.“

Padesát lidí se vydalo na pochod, pomalu slézali krkolomnou stezku. Štěpán svíral Eričinu dlaň a věděl, že zůstanou spolu napořád. Už se nemusí skrývat.

Přeplněná aula dýchala vzrušením. Profesor Davidovský stál na pódiu a jeho spolupracovníci promítali na plátno záběry posledního velkého objevu. Krátké video, na jehož pozadí stál bagr a kolem něho spousta dělníků v oranžových vestách.

„Na stavbě z nás radost neměli, v jejich plánech na rozšíření nové trasy metra to znamená další nepříjemné zdržení. Co je to však proti vědeckému objevu, který sleduje celý svět. Nedávno mi bylo šedesát let, ale za celý svůj život jsem neprožil větší vzrušení.“

Kamera ukázala detail, soubor polorozpadlých kostí, nořících se z hlíny.

„Bezesporu se jednalo o pohřebiště. Identifikovali jsme kosterní pozůstatky, uložené vedle sebe. Jedná se evidentně o druh *Homo sapiens sapiens*, stáří odhadujeme na šedesát tisíc let. Na tom by nebylo nic mimořádného, podobných pohřebišť nalézáme na Zemi spousta. Tohle však bylo mimořádně skvěle zachovalé, dokonale zakonzervované. Při hlubším průzkumu jsme však narazili na další nález, který si nedokážeme racionálně vysvětlit. Zatím se snažíme dát fakta do souvislostí, ale pořád v tom máme spousta mezer. Následně se vynořily i nejrůznější konspirační teorie, některé tak bizarní, že se

o nich nebudu zmiňovat. Bylo by to plýtvání naším drahocenným časem. Věřím, že jednoho dne odhalíme pravdu.“

Pokynul rukou a na obrazovce se objevil další snímek.

„Kamenná jáma, velmi důmyslná na tehdejší dobu, vždyť vydržela tolik tisíciletí. Nejprve jsme se domnívali, že s naším nálezem nesouvisí, že ji tam musel někdo vybudovat zcela náhodně v mnohem pozdějším období. Radiokarbonová metoda odhalila, že časově spadá přesně do období vykopávek. Masky, sloužící patrně k nějakým rituálním účelům, jsme našli v neuvěřitelně zachovalém stavu. Je jich přesně padesát. Naprostou záhadou je fakt, že jsou vyrobeny z materiálů, které naši předci ve své době nemohli znát. Vyžadují složitý výrobní proces, jaký byl v tak primitivní společnosti nemožný. Jen díky tomu vydržely téměř neporušené do dnešních dnů.“

„A jak si tedy nález vysvětlujete?“ zaznělo z pléna.

„Převratný objev je předmětem bádání nejrenomovanějších vědců na světě. Věřím, že společnými silami dojdeme k racionálnímu vědeckému vyřešení tohoto grandiózního úkolu, který se stal senzací pro celý svět, a to nejen ve vědeckých kruzích.“

Další snímek ukázal záběr na stránku celostátního deníku. *Záhada padesátky masek čeká rozřešení. Kontroverze ve vědeckých kruzích. Navštívili naše předky mimozemšťané?* hlásal titulek.

„Můžeme přejít dále,“ pronesl profesor Davidovský. Hala ztichla, všichni konsternovaně vyčkávali dalších šokujících informací.

Ve všeobecném tichu k nim doléhaly výkřiky rozvášněného davu obléhajícího aulu. Tu chránili policisté a těžkooděnci. Demonstrací ve městě přibývalo. Každý vůdce si vytvořil svůj osobitý program a

své téma, jak změnit svět, protože ten současný je přece k nevydržení. Přesně věděl pro koho, a hlavně proti čemu brojí. Také hnutí *Práva mrtvým* mělo na světě už miliony nových stoupenců a každým dnem sílilo. Transparentů v rukou rozvášněných protestujících bylo nespočítaně.

„Dejte práva mrtvým! Vědci jsou škůdci lidstva! Pryč s nimi! Kdo vám dal právo vykopávat mrtvé? Kdo vám dává právo říkat jim vykopávky? Bojujeme za práva mrtvých! Stop tyranii vědců! Dejte práva mrtvým!“

Do oken vlétl první kámen.

Čím je historie lidstva vzdálenější našemu letopočtu, tím jsou znalosti vědců mlhavější. Ke spoustě událostí chybí písemné podklady, mnohé se předávaly ústním podáním, nebo ani to ne, a tak se můžeme jen dohadovat, co byla realita a co pouhý mýtus. Téma únorového klubu roku 2023 bylo „Jak by to mělo být, anebo...“, a tak mne napadlo pohrát si se situací, co kdyby tady dlouho před námi byla ještě jiná vyspělá civilizace.

KŘÍŽOVATKA

Darja odložila pájku a pohlédla na své dílo. Měla je téměř hotové, zbývalo doladit detaily. Plachetnice v rozbouřeném moři, hříčka rozběsněných přírodních živlů. Připadala si přesně jako ona bárka. Sice o trochu více v pohodě než nedávno, ale její budoucnost byla podobná onomu podmračenému, blesky protkanému nebi. Hodina pracovní terapie končila a pacienti se pozvolna trousili ven. Zahlédla pár holek, s kterými se za poslední dva měsíce trochu sblížila. Už to byl úspěch, protože bývala vyhlášenou samotářkou.

Vyšla do zahrady a posadila se na lavičku. Kousek odtud zahlédla Amélii, nervózně pokušující cigaretu. Dostala se sem kvůli anorexii, na doléčení. Děsně vychrtlá, připomínající kostlivce, ale podle svých slov na tom ještě nedávno byla mnohem hůře. Pak Eva, její úplný protiklad, právě usedala na pařez stromu. Její mohutné tělo ho celý skrylo, takže vypadala, jako když dřepí ve vzduchu. S diagnózou chronických depresí.

Spolek vyděděnců odsunutých na periferii společnosti. Takový byl její prvotní dojem. Už věděla, že tomu tak není. K mnohým získala sympatie. Jediným rozdílem proti bezohlednému světu tam venku byly problémy, které je semlely.

Den návštěv. Ještě půl hodiny a přihrnou se sem. Některé pacientky se nemohly dočkat. Doufala, že nepřijde nikdo. Kéž by se

tak stalo a měla dál svatý klid. Vůbec nestála o další příliv výčitek, nářků a lítostivosti. Jenže věděla, že by všechno zase jenom odsunula.

Prohlédla si své zápěstí. Rána byla dávno zahojena, ale drobná jizva zůstala. Zůstane jí napořád jako důkaz krize, kterou neustála. Byla to pitomost, to už dobře ví. Tady, na uzavřeném oddělení psychiatrické léčebny, třetí měsíc nalézala sebedůvěru. Pojem, který byl pro ni po celý její krátký život neznámým. Až tady se setkala s lidmi, kteří jí věřili. Trvalo dlouho, než tenhle postoj akceptovala i pro sebe. Dosud se domnívala, že může za všechno, za co ji matka a další lidé vinili. Nejtěžší bylo zbavit se pocitu viny sama k sobě. Tady žila na jakémisi ostrově jistoty a stability. Jenže věděla, že se blíží osudný den a bude muset z brány bezpečí vyjít. Stane se bárkou v bouři, kterou vypaluje do dřeva.

„Strach z překážky bývá mnohem větší než překážka sama,“ opakovala jim při sezeních psycholožka. Darja se strachem bojovala celý život. Protože za každou chybu platila obviňováním, ponižováním, výčitkami. Považovala se za podřadnou. I tady v léčebně s tím bojovala. Nejvíce, když na skupinové terapii měla vyprávět svůj příběh. Dopřáli jí dostatek času, ale i tak předešlou noc nervozitou téměř nespala. A pak to šlo samo. Otevřela se. Ostatní pacienti k ní pak měli slova povzbuzení, ocenění, s čímž se nikdy předtím nesešla. *Strach z překážky bývá větší než překážka sama,* opakovala si v duchu. *Když jsem to zvládla na skupině, zvládnou to i teď.*

První návštěvy procházely branou a objímaly se s pacienty. Klacíkem ryla v písku a vytvářela v něm fantaskní obrazce. Nepřemýšlela, co znamenají. Vůbec se nesoustředila. Podívala se na

hodinky. Už tu měla být a zase má zpoždění. Jako vždycky. Sakra, tolik toužila mít tohle nepřijemné setkání za sebou. Bylo nevyhnutelné, ač se všemožně snažila psycholožku přesvědčit, aby ho ještě odložila. Jenže ani ona nebyla všemohoucí. Matka měla svá nezadatelná osobnostní práva a trvala na setkání s dcerou. Zajisté, že tuto příležitost nepromarní.

„Do prdele,“ ulevila si. Už ji zahlédla přes plot, právě přicházela od zastávky autobusu. Jenže nebyla sama. Kráčel s ní jakýsi chlápek v klobouku. Toho neznala, nejspíš její nový objev.

„Další debil v našem bytě,“ pronesla sama k sobě. Vždycky to byli idioti. Máti je střídala snad častěji než ponožky a Darje lezli krkem čím dál víc. Nesnášela je. Dělala jim naschvály a o to horší scény následovaly. Jenže pokušení bylo příliš silné. Když se zadařilo, měla z toho až škodolibou radost. Největší, když dotyčný amant vyklidil pole, jeho kartáček na zuby zmizel z koupelny a on z bytu. Jenže to bylo vykoupeno až příliš draze. Když na její kejkle matka přišla, následoval vodopád výčitek, obvinění, ponižování, jak nevděčnou, mizernou má dceru. Darja se potom stáhla do sebe jako spráskaný pes a svět se jí jevil jako nejhorší místo, jaké může existovat. Takový očištec na zemi, jenže neměla šanci se očistit. Proto se ho rozhodla jednoho dne opustit. Neúspěšně.

Byla to chyba, teď už to věděla zcela jasně. Jenže kdo chyby nedělá? Přesvědčovali ji o tom i ostatní pacienti. Také oni se chyby dopouštěli. To však neznamenal, že mají jiným sloužit coby rohožky.

Zhluboka se nadechla. Ještě zbývaly tak tři čtyři minuty, než dorazí, než ji spatří. Srdce jí divoce bušilo. Snažila se zklidnit dech tak, jak se to učili v autogenním tréninku. Musí to vydržet. Musí rozhovor zvládnout, takovou radost jí přece neudělá. Tentokrát se nepoddá. Cvičila s pacienty i tuhle scénku, při níž se dost zapotila. Nebyla zvyklá exhibovat před lidmi, raději zůstávala zalezlá někde v koutku, kde si jí nikdo nevšímal. Jenže tady to bylo jiné. Každý měl nějaký svůj osobní problém, pro který se dostal do léčebny. Připadalo jí, že lidé se tady k sobě chovají mnohem lépe, s daleko větší empatií než za zdmi ústavu. Takže nakonec se jí podařil při nácviku docela dobrý herecký výkon. Jenže tohle není simulace. Teď je postavena před hotovou věc. Musí bojovat sama za sebe.

Matka se k ní hrnula jako velká voda. Darja zoufale pohlédla na blízké, již obsazené lavičky. *Proč zrovna já musím mít za matku takovou megeru?* pomyslela si.

Už tu byla i se svým šamstrem. S hekáním se posadila vedle ní spolu s ním. „Ahoj dcerunko,“ oslovila ji. Skvělý začátek. Tohle oslovení přímo nesnášela.

„Ahoj,“ odpověděla a snažila se, aby její hlas nezněl nejistě.

„Jak dlouho si tě tu ještě nechají?“ vyzvídala matka. Nervózně hrábla do kabelky, chvíli zápasila s krabičkou cigaret a pak si zapálila.

„Nevím. Dokud neuznají, že jsem v pořádku,“ odpověděla lakonicky. Věděla, že se její pobyt chýlí ke konci, ale nemínala sdělovat více informací, než je bezpodmínečně nutné.

„V pořádku? Ty nebudeš nikdy v pořádku. Koukej se sebrat, abys už byla doma. Potřebuju tě. Všechno teď visí jen na mně.“

„Co na tobě může viset?“ pronesla Darja lhostejně.

„Domácnost. Všechno. Tobě je to jedno? Jasně, vždycky ti to bylo jedno. Jsi tak sobecká, starala ses jen o sebe a já abych všechno zařizovala. Vůbec se nezajímáš, jak se daří mně, jak na tom já jsem, jaké mám kvůli tobě starosti.“

„A jak se ti teda daří?“

„Třu bídu s nouzí.“

„Asi to není tak zlý, když máš na drahý žvára,“ odpověděla kousavě.

„Takhle s mámou nemluv!“ vmísil se do hovoru chlápek a jen přilil oleje do ohně.

„Není to žádná vaše máma,“ zasměchovala.

„Říkala jsem ti, že je hrozně drzá,“ zaúpěla matka. „Co je tady, ještě se to zhoršilo.“

„Máš pravdu. Děsně drzá holčina,“ přitakal týpek s výrazem, jako by sám představoval vrchol moudrosti světa.

„Nejsem drzá. Říkám pravdu. Když máš na drahý špinky, tak na tom tak zle nejsi,“ oponovala.

„Nedošly mi na tebe ani sociální dávky,“ přidala matka další výčítku.

„Nepřišly. Já vím. Sociální pracovnice je blokla. Jsou na speciálním účtu nemocnice. Příští měsíc je mi osmnáct a budu je dostávat sama.“

„Takže to jsi zařídila ty?“ rozohnila se matka. „Jistě, kdo jiný, nevděčnice! Kdo jiný mi může odpírat peníze, které mi po právu patří.“

„Sociální pracovnice mi tuhle možnost sama nabídla. Nedávno změnili legislativu ve prospěch dětí, na které rodiče kašlou a které jsou hospitalizované v nemocnici nebo v nějakém jiném sociálním zařízení. Není můj problém, že nesleduješ média.“

„Vidíš? Je čím dál drzejší. Dřív mi takhle neodmlouvala,“ obrátila se matka s výčitkou ke svému partnerovi.

„Neboj, zlato,“ pronesl muž a teatrálně ji objal kolem ramenou. „Teď už na ni budeme dva. Spolu ji zkrotíme.“

Darja se máváním ruky pokoušela odehnat hustý cigaretový kouř, který jí vítr vháněl do tváře. Marná to snaha. V duši se jí zahnízdila panika, kterou se ze všech sil snažila přemoci. Vzrůstala každou vteřinou.

„Jako že ON bude bydlet s náma?“ pronesla nevěřičně. Pro jistotu na něj ukázala prstem.

„To sis myslela, že mě necháš samotnou? Že nemám právo na svůj soukromý život? Tak to ses, holčičko, pěkně spletla. Tady sis možná zvykla poroučet, ale doma to neplatí. Naučíme tě, co znamená respekt a poslušnost.“

„Doufám, že brzo vypadne. Jako ti předtím. Kolik jich vůbec bylo? Nedělala jsem si čárky,“ vyrazila ze sebe, až ji samotnou taková odvaha překvapila.

„Vidíš? Takhle ode mě odháněla každého slušného chlapa. Pak nemám být sama. Ještě že ses objevil ty. Lže, jako vždycky. Ty jsi pro mě jediný pravý.“ Odhodila cigaretu a podpatkem ji zaryla do písku.

Políbila ho.